

Technická univerzita v Liberci
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra: PRIMÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Studijní program: Učitelství pro základní školy

Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

NABÍDKA SPORTOVNÍCH A POHYBOVĚ
REKREAČNÍCH AKTIVIT PRO DĚTI
MLADŠÍHO ŠKOLNÍHO VĚKU V LIBERCI

OFFER OF SPORTS AND SPORTING
RECREATION ACTIVITIES FOR CHILDREN
AT PRIMARY SCHOOLS IN LIBEREC

Autor:

Jana Ministrová

Podpis:

Adresa:

Zdislava 157/37

463 53, okr. Liberec

Vedoucí práce: Mgr. Helena Rjabcová

Počet

stran	slov	grafů	tabulek	pramenů	příloh
67	12 863	9	7	30	1

V Liberci dne: 21. 4. 2006

Katedra: primárního vzdělávání

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(pro magisterský studijní program)

pro (diplomant) Jana MINISTROVÁ

adresa: Zdislava 157/37, okr. Liberec, 463 53

obor (kombinace): Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Název DP: Nabídka sportovních a pohybově rekreačních aktivit pro děti mladšího školního věku v Liberci

Název DP v angličtině: Offer of sports and sporting recreation activities for children at Primary schools in Liberec

Vedoucí práce: Mgr. Helena Rjabcová

Konzultant:

Termín odevzdání: duben 2006

Pozn. Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování DP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 28. 6. 2005

.....
děkan

.....
vedoucí katedry

Převzal (diplomant): Jana Ministrová

Datum: 23. 10. 2005

Podpis:

Název DP:

Nabídka sportovních a pohybově rekreačních aktivit pro děti mladšího školního věku v Liberci

Vedoucí práce:

Mgr. Helena Rjabcová

Cíl:

Zjistit nabídku sportovních a pohybově rekreačních aktivit pro děti mladšího školního věku v Liberci.

Na základě dotazníku zjistit zájem žáků o tyto aktivity.

Literatura:

DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha : Karolinum, 1993.

HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*. Praha : Portál, 2004.

JERÁBEK, H. *Úvod do sociologického výzkumu*. Praha : Karolinum, 1993.

PÁVKOVÁ, J. aj. *Pedagogika volného času. Teorie a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*. Praha : Portál, 2002.

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce.

V Liberci dne: 21. 4. 2006

Jana Ministrová

Poděkování

V první řadě bych chtěla poděkovat vedoucí mé diplomové práce, Mgr. Heleně Rjabcové, za odborné vedení a konzultace, které mi poskytla při psaní této práce.

Dále děkuji všem pedagogům, v jejichž třídách byl výzkum během výuky proveden, za jejich spolupráci, ochotu a vlídný přístup.

Mé díky patří také všem, kteří jakýmkoliv způsobem přispěli ke vzniku této práce a byli mi oporou.

Anotace

NABÍDKA SPORTOVNÍCH A POHYBOVĚ REKREAČNÍCH AKTIVIT PRO DĚTI MLADŠÍHO ŠKOLNÍHO VĚKU V LIBERCI

Diplomová práce posuzuje zájem žáků pátých tříd o organizované pohybové aktivity. Výzkumu se na základě dotazníkového šetření zúčastnilo 424 žáků z 21 základních škol v Liberci.

Zjistili jsme, že 78% žáků se věnuje nějaké organizované pohybové aktivitě. Nejčastěji provozovanou aktivitou u děvčat je tanec a u chlapců fotbal.

Diplomová práce obsahuje přehled nabídky organizovaných pohybových aktivit pro děti mladšího školního věku v Liberci. Zahnuje nabídku libereckých základních škol i nabídku mimoškolních zařízení.

Klíčová slova: mladší školní věk, volný čas, pravidelná zájmová činnost, pohybová aktivita dětí, sportovní aktivity, organizované pohybově rekreační aktivity.

Summary

OFFER OF SPORTS AND SPORTING RECREATION ACTIVITIES FOR CHILDREN AT PRIMARY SCHOOLS IN LIBEREC

The diploma thesis deals with the interest in organized sports activities of the pupils from the fifth year of Primary Schools. The research was based on questioning of 424 pupils in 21 Primary Schools in Liberec.

We have found out that 78% of the pupils do some sort of organized sports activity. Girls mostly do dancing and boys play football.

The diploma thesis contains a summary of the possibilities for organized sports activities for Primary Schools children in Liberec. It includes an offer of Primary Schools in Liberec and also of organizations offering sports and sporting recreation activities for children.

Key words: Primary School child, free time, regular special-interest activity, children's movement activity, sports activities, organized sports activities.

Zusammenfassung

ANGEBOT DER SPORT – UND BEWEGUNGSAKTIVITÄTEN FÜR KINDER IM GRUNDSCHULALTER IN LIBEREC

Die Diplomarbeit beurteilt das Interesse der Schüler der fünften Klasse für die organisierte Bewegungsaktivitäten. An der Untersuchung nahmen 424 Schüler aus 21 Grundschulen in Liberec teil.

Wir haben festgestellt, dass 78% der Schüler in eine Art der organisierten Bewegungsaktivität eingebunden ist. Die am häufigsten ausgeübte Aktivität bei den Mädchen ist das Tanzen, bei den Jungen ist es der Fussball.

Die Diplomarbeit beinhaltet einen Überblick über das Angebot an Bewegungsaktivitäten für die Kinder im Grundschulalter in Liberec. Sie zeigt sowohl das Angebot der Grundschulen in Liberec als auch das Angebot der Einrichtungen ausserhalb der Schule.

Schlüsselwörter: Kinder im Grundschulalter, Freizeit, regelmässige Interessentätigkeit, Bewegungsaktivität der Kinder, sportliche Aktivitäten, organisierte Bewegungsaktivitäten.

OBSAH

ÚVOD.....	9
1 TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1.1 Charakteristika dítěte mladšího školního věku.....	11
1.1.1 Rozvoj poznávacích procesů.....	11
1.1.2 Socializace.....	12
1.1.3 Význam hry.....	13
1.1.4 Tělesný vývoj.....	13
1.1.5 Zájmy.....	15
1.2 Pohybová aktivita dětí.....	16
1.3 Vliv rodiny.....	18
1.4 Vymezení základních pojmů.....	20
1.5 Kroužky, kluby, sportovní oddíly.....	25
1.5.1 Prostory pro sportovní a pohybově rekreační aktivity dětí.....	27
1.6 Organizace rozvíjející sportovní a pohybově rekreační aktivity.....	28
1.6.1 Školy.....	29
1.6.2 Odborná pracoviště ministerstev a komunálních správ.....	29
1.6.3 Občanská sdružení dětí a mládeže.....	29
1.6.4 Organizace v působnosti Českého svazu tělesné výchovy.....	32
2 CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ HYPOTÉZY.....	35
2.1 Cíle a úkoly práce.....	35
2.2 Stanovení výzkumných hypotéz.....	36
3 METODOLOGICKÁ ČÁST.....	37
3.1 Použité metody.....	37
3.1.1 Dotazník.....	37
3.1.2 Rozhovor (interview).....	38
3.1.3 Obsahová analýza dokumentů.....	40
3.2 Charakteristika zkoumaného souboru.....	40

4	VÝZKUMNÁ ČÁST – VÝSLEDKY A DISKUSE.....	42
5	PRAKTICKÁ ČÁST.....	50
	5.1 Nabídka sportovních a pohybově rekreačních aktivit pro děti mladšího školního věku v Liberci.....	50
	5.1.1 <i>Nabídka libereckých základních škol.....</i>	50
	5.1.2 <i>Nabídka mimoškolních zařízení a organizací.....</i>	55
6	ZÁVĚR.....	61
7	SEZNAM PRAMENŮ.....	65
8	PŘÍLOHA	

ÚVOD

Ve všech dobách si děti hledaly vhodná místa, kde by si hrály. Dávaly a dávají přednost místům, kde mohou spolu s kamarády rozvíjet svou fantazii, využívat přirozené zvědavosti, zažívat dobrodružství, zkoušet svou sílu a své hranice. Bez dohledu a neustálé kontroly dospělých si vytvářejí svůj vlastní dětský svět. Stavějí si chýše a prohledávají jeskyně, hledají různé skryše, objevují a zkoumají blízké okolí. S postupným růstem měst se zužují vhodná prostranství pro děti. Proto vyhledávají atraktivnější místa: staveniště, nádraží, prázdné továrny, obchodní domy, ulice.

Mnoho dětí neví, jak smysluplně využít svůj volný čas, proto některé podléhají nudě. Náhražkou vlastní aktivity se pak stává televize a video. Jiné děti si vybíjejí agresi a napětí tím, že ničí telefonní budky, pomalovávají zdi, poškozují auta nebo se dopouštějí násilí vůči ostatním.

Mnohým dětem volný čas plánují dospělí. Ti si pokládají otázku, kde by si dítě mohlo získané pohybové dovednosti prohloubit a naučit se dalším? V nějakém sportovním kroužku, oddíle nebo klubu. Ideální by bylo, kdyby mohlo projít postupně různými aktivitami a na základě svého zájmu si vybralo to, co se mu nejvíc líbí. Bohužel takové příležitosti se obvykle nenabízejí. To, který oddíl, klub nebo kroužek bude dítě nadále navštěvovat, do značné míry ovlivňuje místní nabídka. Z té většinou vybírají rodiče. Podstatné jsou časové možnosti rodičů dítě doprovázet, finanční možnosti a meze nákupu sportovního vybavení (k finančně nejnáročnějším sportům patří například lední hokej, lyžování, tenis). Sport dítěte není tedy pro rodinu jednoduchý po stránce organizační, finanční, ale ani z hlediska volby.

Rodiče vědí, co jejich dítě baví, v čem vyniká a jakou aktivitu by tedy mohlo provozovat. Mnohdy ale nevědí, jaká je místní nabídka a kde by se o ní mohli dozvědět. Některé zájmové kroužky jistě probíhají na škole, kterou jejich dítě navštěvuje, nějaké informace najdou na internetových stránkách a nebo se o nich dozvědí od známých a jejich dětí. Většinou se jim však nedostane nabídky úplné. Využitím dostupných zdrojů jsem se v maximální možné míře snažila tuto nabídku zkompletovat.

Mnoho rodičů by určitě zajímala nabídka veškerých volnočasových aktivit. Ta by ale byla nesmírně široká, a tak jsem po zvážení nabídku zúžila na aktivity sportovní a pohybově rekreační.

Domnívám se, že přehled volnočasových, pohybových, organizovaných aktivit v Liberci by mohl pomoci právě takto tápajícím rodičům, pedagogům, ředitelům libereckých základních škol a posléze i mně samotné, jako budoucímu pedagogovi.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Charakteristika dítěte mladšího školního věku

„Škola je první významnou institucí, do níž se dítě dostává. Nástup do školy ovlivní další rozvoj dětské osobnosti. Škola je důležitým místem socializace, dítě zde získává nové a leckdy rozdílné zkušenosti, než jaké získalo v rodině. Nástup do školy lze chápat jako jednu fázi v procesu odpoutávání se ze závislosti na rodině, kdy je její vliv postupně nahrazován působením jiných sociálních skupin.

Školní věk lze rozdělit na tři dílčí fáze:

1. **Raný školní věk** trvá od nástupu do školy, tj. přibližně od 6–7 let do 8 až 9 let.
2. **Střední školní věk** trvá od 8–9 let do 11–12 let, tj. do doby, kdy dítě přechází na druhý stupeň základní školy a začíná dospívat.
3. **Starší školní věk** trvá do ukončení základní školy, to znamená přibližně do 15 let.“ (Vágnerová, 2000)

Období mladšího školního věku zahrnuje raný a střední školní věk. Je to tedy období od 6 do 11 let.

1.1.1 Rozvoj poznávacích procesů

V období mladšího školního věku se dětské poznávání stává objektivnějším a přesnějším, než bylo v předškolním věku. Děti vycházejí ze zkušenosti s vlastní činností. Školní děti dávají přednost takovému způsobu poznávání, kdy se mohou samy přesvědčit o pravdivosti verbálně prezentovaných informací. Proto jejich uvažování na počátku školní docházky pomáhají názorné pomůcky a možnost ověřit si výklad učitele prakticky na nějakém konkrétním příkladu.

Rozvíjí se schopnost užívat konkrétní logické operace, což se projevuje změnou způsobu manipulace se znaky a symboly, schopností pracovat s číselnými pojmy. Kolem osmého roku věku dítěte se zpřesňuje porozumění pojmu času.

1.1.2 Socializace

„Socializační vývoj dítěte probíhá postupně. Již v průběhu dětství je ovlivňován různými sociálními skupinami.“ (Vágnerová, 2000)

Dítě s nástupem do školy získává automaticky roli školáka, která přináší dítěti vyšší sociální prestiž, ale také různé zátěžové situace. „Nástup do školy je spojen s nutností osamostatnění se, přijetí zodpovědnosti za vlastní jednání a jeho následky.“ (Vágnerová, 2000)

Součástí identity dítěte mladšího školního věku je příslušnost k rodině. Dítě ji považuje za samozřejmost. Otec a matka jsou modelem určitého chování a jsou pro něj zdrojem jistoty a bezpečí. Role školáka však může změnit i jeho roli v rodině. Pro vývoj dítěte je nejvýhodnější kompletní funkční rodina, jejím rozpadem ztrácí dítě možnost získat mnohé pozitivní zkušenosti. Vztah k rodičům se změní. Stabilní součástí života dítěte jsou také sourozenci. Ve vztahu k nim se dítě naučí mnoha sociálním dovednostem.

Dětský věk ovládá televize, film a video. I média lze považovat za socializační prostředky. Ve školním věku nabývají na významu i dětské knihy a časopisy. Ve třetí třídě čte většina dětí tak dobře, aby se pro ně čtení stalo prostředkem zábavy nebo zdrojem informací. Děti preferují vizuální média. Vizuálně prezentovaný příběh se více podobá skutečnosti a dítě jej také jako skutečný vnímá. Čtený příběh si lze dotvářet, dítě uplatňuje fantazii a tvořivost.

S přibývajícím věkem se mění žákův postoj k učiteli. Roste potřeba kontaktu s vrstevníky. Identifikace s vrstevnickou skupinou je jedním z mezníků socializace.

1.1.3 Význam hry u dítěte mladšího školního věku

„Hra je aktivita a každá aktivita je pohyb.“ (Sekot, 2003)

„Hra je pro dítě nejpřirozenější činností a je neodmyslitelnou součástí dětského světa, která ho odlišuje od světa dospělých. Je nejvýznamnějším a nejvhodnějším výchovným prostředkem a je pro dítě životní potřebou.“ (Veselá, 1997)

Má velký význam pro všestranný rozvoj osobnosti. Dítě si hrou prohlubuje poznatky, které získalo na základě myšlení, fantazie nebo na základě vnímání a pozorování okolního světa. Má mimořádný význam pro rozumovou výchovu, rozvíjí řeč a tím i myšlení, přání a city. Není jen zábavou. Ovlivňuje i mravní vývoj dítěte, jejím prostřednictvím získává první sociální zkušenosti a formuje se u něho vztah k jiným lidem. Hra má vliv i na citový vývoj dítěte. Činnost, kterou dítě při hře dělá, obvykle vyvolává kladné pocity.

V mladším školním věku nabývá hra nových dimenzí. Vlivem školy a učení se podstatně mění dětská osobnost po stránce duševní, tělesné i sociální. Hra přestává být hlavní činností dítěte a od základu se proměňuje. Dítě si hraje s tím a na to, co má smysl. Hra je promyšlená a plánovitá.

Při přechodu ze čtvrtého do pátého ročníku pozorujeme tendenci k tvůrčí hře s pomůckami, které si dítě pro hru pořizuje samo. Rozdíl nastává i ve výběru her a hraček mezi chlapci a dívkami.

1.1.4 Tělesný vývoj

„Normální tělesný vývoj bývá posuzován především podle toho, jak dítě roste a přibývá na váze. Každoročním vážením a měřením zjišťujeme, zda výška a hmotnost odpovídá jeho věku a zda je roční přírůstek přiměřený. V šesti letech měří chlapci a děvčata průměrně 117 cm a váží asi 21, 5 kg. V dalších dvou letech vyrůstají za rok o 6 cm a na váze přibývají ročně asi o 3 kg. Mezi osmým a desátým rokem vyrostou každý rok přibližně o 5 cm a přibudou asi o 3 kg, chlapci v průměru o něco málo více než děvčata. V deseti letech měří chlapci

průměrně 140 cm a váží 33,5 kg, děvčata 139,5 cm a 33 kg. Rozdíly v jejich výšce a hmotnosti nejsou tedy prakticky žádné, začínají až později v souvislosti se sexuálním dozráváním.“ (Matějček; Pokorná, 1998)

„V individuálním rozvoji pozorujeme, že růst výšky a přibývání na váze nejsou úplně souběžné: do čtyř let převládá vzestup hmotnosti, naopak od pěti do sedmi let vzestup výškových přírůstků, takže se mluví o tzv. období vytáhlosti. Od osmi do deseti let nastává doba mírného fyziologického „tloustnutí“, poněvadž se připravují zásoby pro rychlý růst v pubertě. Také během kalendářního roku se střídají období rychlejšího a pomalejšího růstu. Na jaře a v létě převládá růst do výšky, na podzim a v zimě stoupá spíše hmotnost.“ (Matějček; Pokorná, 1998)

Růst výšky a hmotnosti zahrnuje i růst a vývoj kostry, svaloviny, zubů a všech vnitřních orgánů. Ty nejen rostou, ale současně se i diferencují, stávají se složitějšími a uzpůsobují se pro budoucí celoživotní funkci i pro velká zatížení v dospělosti.

Proto je celé období náročné na dodávku živin, které jsou stavebním materiálem pro vlastní tkáň. Jde o přiměřené množství, správné složení potravy a o dostatečnou, pravidelnou dodávku bílkovin a vitamínů.

Růst dítěte je do značné míry geneticky naprogramován, tedy založen dědičně, jak ve složce hmotnosti, tak výšky. Ale velkou úlohu mají i zevní faktory, především výživa, celková sociální a hygienická úroveň prostředí i podněty, kterými okolí na dítě působí. Je všeobecně známo, že každá další generace je o něco vyšší než předchozí, tedy děti bývají vyšší než jejich rodiče.

Výkonnost malého školáka

Někteří rodiče upadají do extrému v požadavcích na své dítě jak v oblasti školního prospěchu, tak fyzických aktivit. Pak může dojít k přepětí fyzických sil dítěte, které potřebuje ke svému růstu a vývoji. Ohrožení tělesného vývoje nastává

hlavně u dětí, které jsou namáhány každodenním nadměrným sportovním výcvikem při normálním školním zatížení. Nejprve se snižují až zastavují přirozené váhové přírůstky, někdy dítě dokonce ubývá na váze. Dalším projevem může být i únava dítěte, která může dosáhnout až chronického stavu. Nenastane-li náprava, zpomaluje se růst a může se přechodně zastavit. V těchto situacích je řešení nezbytné a lze ho dosáhnout poradou a dohodou mezi zúčastněnými. Obdobně může být ohrožen i duševní vývoj dítěte a také odolnost dětského organismu vůči nemocem se může snižovat.

1.1.5 Zájmy dětí mladšího školního věku

Pro většinu dětí mladšího školního věku je toto období dobou maximální extroverze. Dítě se ještě neobírá svými vlastními prožitky a citovými problémy, jak je to typické pro dobu puberty, ale žije v relativně neproblematickém světě věcí a dějů.

Příroda, technika i sport mají v tomto věku velkou přitažlivost a mnohé děti dovedou předmětům svého zájmu věnovat hodně píle a pozornosti. Typické je i sbírání všech možných zajímavostí. Např. poštovních známek, pohlednic, ořezávek, krabiček nebo zápisů do památníku.

V dětské četbě už nepřevládají pohádky. Těžiště se přesouvá na stranu životní reality, ovšem stále ještě poznamenané fantazií – tentokrát však nikoliv bájevitou, ale hrdinskou. Napínavý děj, cizí kraje, dobrodružství, hrdinský boj dobrého se zlým, to jsou hlavní činitele oblíbené četby klukovské a většinou i dívčí. U dívek se však navíc uplatňují už zájmy o vztahy mezi lidmi a intimnější stránky lidského soužití – méně boje a více citovosti.

O nic nemá zájem

Zájem a nezájem jsou slova, pod kterými si něco jiného myslí rodiče a něco jiného psycholog. A dítě? To jimi žije. Už stačilo poznat, že něco je mu příjemné a něco naopak nepříjemné, něco mu jde, ale i nejde, něco je přitahuje a dává

uspokojení, zatímco jiné je vysloveně obtěžuje a myslí si, že je to ztráta času. Tyto prožitky dítěte se však nemusí shodovat s přáním a dobrým výchovným předsevzetím rodičů. Rodiče u svého dítěte prosazují na prvním místě školu, na druhém pak to, co oni sami pokládají za vysokou životní hodnotu, k níž by dítě rádi přivedli. Už od počátku svého života by mělo dítě směřovat k různým cílům, které mu rodiče, v dobré víře, vytýčili. Bývá to často umělecká kariéra, sportovní sláva, věda, a nebo vysoké společenské postavení. Zpravidla to bývá to, co bylo kdysi jejich vlastním ideálem nebo čeho se jim nepodařilo dosáhnout. Jejich dítě se tedy má stát prostředkem k vyrovnání či odčinění jejich životního zklamání.

Rodiče by si měli pamatovat zásadu, že jejich zájem musí být alespoň v přijatelném souladu s nadáním a sklony jejich dítěte. Dále musí odpovídat věku, či vývojové úrovni dítěte a způsob, kterým chtějí zájem dítěte vzbudit, nesmí provokovat odpor a nelibost, ale naopak pocity příjemné. Platí tedy, že to, co rodiče pokládají za žádoucí, musí učinit pro dítě lákavé. Je třeba zachytit každou snahu dítěte, kterou vyvine a tu posílit odměnou. Tou by pro dítě nemělo být jen něco hmatatelného. Největší odměnou je mu zpravidla uznání, ocenění a pochvala dospělých. Pro radost toho, kdo je má rád a ke komu mají důvěru, udělá dítě obvykle daleko víc než za pytel bonbónů nebo kopec zmrzliny.

Rodiče a pedagogové by si měli uvědomit, že i o zájmu platí to, co platí u dětí obecně o motivaci, že totiž nejúčinnějším prostředkem je spolupráce. Jestliže rodiče dělají něco společně s dítětem, poskytují mu oporu svou přítomností, svým vedením a prožívají společně námahu, zaujetí i radost z vykonané práce.

S dětským zájmem je třeba zacházet jemně, s citem a opatrně.

1.2 Pohybová aktivita dětí

„Pro dítě je pohyb od narození prostředkem poznávání, ale i prožívání a vyjadřování emocí. Dítě se v tomto období rozvíjí celistvě a jednotlivé složky jeho osobnosti se ve vývoji vzájemně podporují. Pohyb a tělesná socializace jsou proto důležité i pro vývoj myšlení a kreativity. Dítě reaguje na většinu podnětů

pohybem celého těla. Například návrat rodičů vyjádří nejen úsměvem, ale i skákáním a mácháním pažemi. Je důležité poskytnout dětem dostatek příležitostí k pohybu, dát jim prostor a pomůcky, mít v zásobě vhodné hry. Všude se lze pohybovat: doma, na hřišti, v tělocvičně, v lese, ve vodě i na sněhu.“

(Dvořáková, 2001)

„Dítě už od nejmenšího věku zvětšuje své zorné pole a možnosti poznání světa okolo sebe tím, že mění polohy svého těla a později se přesunuje z místa na místo. Pohyb mu přináší řadu zkušeností a musí při něm řešit různé rozumové problémy a úkoly. Například jak překonat překážku nebo jak reagovat na pohyb předmětu atd. Nejde tedy jen o aktivitu svalového aparátu, ale velmi výrazná je i činnost mozku a celé nervové soustavy.“ (Dvořáková, 2001)

Po šestém roce věku je pro dítě důležité vřazení do kolektivu vrstevníků a jejich uznání. A právě v tom hrají pohybové předpoklady velmi výraznou roli.

Pohyb je nejčastěji uváděn jako zdroj poznání, komunikace a vřazování dítěte do společnosti. Nelze jej proto ani v dětském věku pominout.

„Kučera sledoval děti předškolního a mladšího školního věku při spontánních činnostech. Jako průměrnou potřebu pohybu předškolního dítěte uvádí pět hodin denně. Dítě mladšího školního věku má tuto potřebu asi o hodinu nižší, a s věkem se stále snižuje.“ (Dvořáková, 2001)

Samozřejmě jsou děti s menší pohybovou potřebou, preferující klidové hry, a děti s velmi vysokou pohybovou aktivitou, ty co chvíli neposedí. Pro každé dítě je třeba vytvořit podmínky, aby svoji potřebu mohlo naplnit. V současnosti jsou podmínky k dostatečnému pohybu často limitovány možnostmi rodičů, a děti tak tráví čas pasivněji. Z toho plyne řada problémů růstových (špatné držení těla) a pohybových (nedostatek dovedností pro život).

Nikdo by neměl chápat touhu dítěte po pohybu jako neklid a zlobení, ale jako potřebu hýbat se, poznávat, získávat nové zkušenosti a prožívat nové zajímavé věci

„Kučera svým sledováním dále zjistil, že spontánní aktivita dětí je velmi intenzivní, tedy poměrně namáhavá, a trénuje tak kromě svalů a kloubů i vnitřní orgány, především srdce a plíce. Dítě při ní obvykle střídá velmi různorodé činnosti: chvíli běhá, skáče, pak staví na písku, potom někam vylézá a hned nato běhá za míčem nebo se honí s kamarádem. Potřebuje tedy pro pohyb podmínky: prostor a různé pomůcky, které by je podněcovaly k co nejpestřejším činnostem. Setrvání u jedné činnosti není příliš časté. Jiná monotónní činnost, kterou si samo nezvolilo, dítě obvykle unavuje.“ (Dvořáková, 2001)

Dítě musí zažívat především úspěch, aby chtělo dál úkol zkoušet. Rodiče a učitelé by měli dětem připravit takové podmínky a volit takové činnosti, které jsou výzvou a jsou pro ně dosažitelné, aby úspěch opravdu zažívalo.

Jsou-li na dítě kladeny vysoké nároky, prožívá málo úspěchu a vidí jen další úkoly. Pak jeho sebedůvěra ve vlastní schopnosti klesá. Stává se nejistým, bojácným a snaží se úkolu vyhnout, protože se bude bojít, že se mu nic nepodaří splnit. Dítě je totiž k těmto situacím velice citlivé. A protože nejbližší dospělí jsou pro ně vzorem a autoritou, jejich nároky a ocenění se jich velmi dotýkají.

Rodiče, učitelé a jiní dospělí v okolí dítěte by měli touhu dítěte po pohybu a poznávání využít. Měli by jim nabízet různé činnosti, které je kultivují a které ony tak rády dělají: cvičí, tančí, běhají.

Ale přání a aspirace rodičů by neměly převážet nad vůlí a předpoklady dítěte. Některé děti už nemají čas si volně hrát, protože jejich dny jsou naplněny mnoha kroužky.

1.3 Vliv rodiny

Rodina jako primární neformální sociální skupina hraje při utváření vztahů dětí a mládeže ke sportovním a pohybově rekreačním aktivitám významnou roli. „Naše i zahraniční výzkumy potvrzují významnou souvislost mezi sportovní aktivitou dětí a jejich rodičů. Sekot uvádí, že například děti předškolního věku mají největší zájem o aktivity sdílené společně s rodiči nebo alespoň pod jejich dohledem. Chlapce ovlivňují spíše otcové, ti vyznávají především plavání, cyklistiku, tenis nebo běh. Zatímco dívky ovlivňují spíše matky, které preferují a doporučují gymnastiku, turistiku, badminton, aerobik nebo zdravotní tělesnou výchovu. Je známo, že u chlapců můžeme s věkem zaznamenat přirozený pokles vlivu rodiny, roste vliv skupiny vrstevníků a životních vzorů (sportovci, trenér). U dívek je tomu jinak, ty sdílejí častěji názory svých vrstevníků a teprve s postupujícím věkem se samostatně rozhodují o účasti na sportovních a pohybově rekreačních aktivitách. Soubor nesportujících dětí vykazuje největší výskyt nesportujících otců i matek.“ (Medeková, 1997)

Sportování v rodinném kruhu je ovlivněno několika faktory. Většinou dochází k nevyváženému provozování pohybových a sportovních aktivit v závislosti na sezónnosti a týdenním rytmu. Rodiče se svým dětem nejvíce věnují zpravidla o víkendu nebo na společné rodinné dovolené. Po třináctém roce věku dítěte, tedy při vstupu do věku teenagerů, klesá zájem a účast dětí na pohybových aktivitách.

Základem je tedy, či by měl být, dostatek času věnovaný rodiči dětem. Jejich aktivní zájem o to, aby děti mohly svůj volný čas využívat bohatě a smysluplně, na základě svého dobrovolného rozhodnutí a jejich vlastního zájmu. Většina dětí je potom schopná tyto postoje uplatňovat v budoucnu i po založení vlastní rodiny.

Bohužel tomu tak ale vždy není. Je spousta dětí z podnikatelských rodin, kde na prvním místě je budování osobní kariéry, kde dochází často ke kolizi mezi dostatkem finančních prostředků a nedostatkem časového prostoru věnovaného

dětem. Pedagogům, vychovatelům a vedoucím tak vzniká potřeba zvýšené péče o tyto děti. A mnozí si ani neuvědomují, že odlišné, ale neméně důležité postavení zaujímají děti ze sociálně slabých rodin. Zde je impuls pro cílené pohybové aktivity dítěte jen stěží očekávatelný. Jak z důvodů obecně výchovných, tak z materiálně finančních. Stejně tak výchově ke zdravému životnímu stylu a pohybovým aktivitám kladou překážky patologické jevy v rodině. Jde o strádání dětí, jejich týrání či zneužívání, alkoholismus nebo drogovou závislost rodičů. I v takových situacích by si všichni měli uvědomit důležitost mimoškolních výchovných zařízení a sportovních organizací, které dokážou silně orientovat děti a mládež na tělovýchovné a sportovní aktivity, navzdory nepříznivým podmínkám v rodině.

1.4 Vymezení základních pojmů

Volný čas

Pod pojem volný čas se běžně zahrnují odpočinek, rekreace, zábava, zájmové činnosti, zájmové vzdělávání, dobrovolná společensky prospěšná činnost. U dětí je to čas mimo jejich školní vyučování.

Ve volném čase se věnujeme činnostem, které máme rádi, baví nás, uspokojují nás, přinášejí nám radost a uvolnění. Činnosti zahrnované do sféry povinností vykonat musíme, ať již chceme, či nikoli. Mezi těmito dvěma oblastmi nevede přesná hranice. To, co někdo pociťuje jako povinnost, může být pro jiného příjemnou zábavou a naopak.

Míra ovlivňování volného času závisí na věku dětí, jejich mentální i sociální vyspělosti a na charakteru rodinné výchovy. Mezi hlavní vlivy, které ovlivňují zacházení s volným časem však patří rodina. Děti napodobují své rodiče, ve značné míře přebírají jejich životní styl, a tedy i způsob trávení volného času. To však neplatí vždy a bez výhrad. Prostředí, ve kterém děti tráví volný čas, je různorodé. Vliv rodičů, sourozenců i dalších příbuzných je však obrovský

a člověka poměrně silně a trvale ovlivňuje. Jsou ovšem i jiné vlivy, které mohou velmi výrazně působit na jedince a způsob hospodaření s volným časem. Patří mezi ně škola, učitelé, vrstevníci, kamarádi, sousedé, známí, sdělovací prostředky, různé organizace a instituce, literatura, ...

Během staletí se životní podmínky vyvíjely, totéž platí i pro volný čas. V 19. století se velmi rozšířila četba. Ta však nebyla jen způsobem vyplnění volného času, ale způsobem, jak získávat vědomosti. Dále lidé často navštěvovali divadlo. V 19. století vznikaly první hudební spolky, na jejichž činnosti se podílela řada řemeslníků a dělníků. Cestování bylo usnadněno díky rozvoji dopravních prostředků, zejména železnice.

Po dlouhém období, které postihuje celý středověk a následující staletí, došlo k rozhodujícím změnám v oblasti volného času teprve až ve 20. století, kdy byly vytvořeny podmínky ke vzniku civilizace volného času. V případě všech pracujících se tudíž od této chvíle práce a volný čas začaly navzájem prolínat.

Tělesná kultura

Je součástí kultury společnosti, zahrnuje různé způsoby péče o tělo, tělesného rozvoje, všechny formy zabezpečování zdraví a podílí se na kultivaci osobnosti. Tento pojem lze chápat i v užším slova smyslu jako souhrn tří složek: tělesné výchovy, sportu a pohybové rekreace.

Tělesná výchova

Jejím cílem je rozvoj pohybových schopností a dovedností nějakou organizovanou formou se zdůrazněním výchovných úkolů. Prostředkem jsou tělesná cvičení.

Školní tělesná výchova se zaměřuje na rozvoj a kultivaci přirozených pohybů (pohyby zajišťující lokomoci, pohyby překonávání překážek a pohyby manipulace s předměty). Dále jsou obsahem gymnastická cvičení, kde se rozvíjí koordinace pohybů a prostorová orientace, sportovní a pohybové hry, které využívají

a rozvíjí složitější pohybové formy a plavání, kterým zlepšujeme a udržujeme zdraví.

Školní tělesná výchova by měla děti dovést k tomu, aby pohyb vyhledávaly i mimo školu a stal se součástí jejich každodenního života.

Sportovní aktivita

„Je chápána jako pohybová činnost cílicí soutěžit, závodit.“ (Sekot, 2003)
Využívá se již naučených dovedností nebo jejich dalšího rozvoje. Vyznačuje se fyzickým úsilím o nejvyšší tělesný výkon či vítězstvím nad soupeřem. Rozvíjí morální a volní vlastnosti. Její součástí je soustavná sportovní příprava.

Pohybově rekreační aktivita

Jde o aktivní, rekreační oddech a kompenzaci jednostrannosti každodenního života. Jedinec uspokojuje a kultivuje přirozenou potřebu pohybu, obnovuje fyzické a psychické síly. Využíváme předem naučených dovedností. Může jít o činnosti svoji intenzitou a fyzickými nároky velmi odlišnou. Jiné relaxační, zdravotní a sociální dopady má jízda na kole, běh v přirozeném přírodním prostředí, plavání, posilování či zaujetí nějakou hrou. Pohybově rekreační aktivity přinášejí radost, osvěžení, posílení a odpočinek.

Výchova mimo vyučování

„Na výchově dětí v době mimo vyučování se podílí rodina, škola, zařízení pro výchovu mimo vyučování, některé další subjekty a jiné společenské vlivy. Tato oblast výchovy probíhá mimo povinné vyučování, mimo bezprostřední vliv rodiny, je institucionálně zajištěná a uskutečňuje se převážně ve volném čase.“ (Pávková aj., 2002)

Výchova mimo vyučování plní tedy funkci výchovně-vzdělávací, zdravotní, preventivní a sociální.

POJMY VYJADŘUJÍCÍ RŮZNOU MÍRU ORGANIZOVANOSTI VÝCHOVNÉHO PŮSOBNÍ VE VOLNÉM ČASE

Pravidelná zájmová činnost

Uskutečňuje se celoročně v pravidelných intervalech (jednou nebo několikrát za týden) pod vedením kvalifikovaného vedoucího.

Je organizována v těchto zájmových útvarech:

Kroužek je menší zájmový útvar, jehož činnost by měla směřovat k vnitřnímu obohacení členů.

Jako **soubor** označujeme zájmový útvar, jehož činnost zpravidla směřuje k veřejné produkci výsledků činnosti (taneční nebo pěvecký soubor).

Klub je zájmový útvar s volnější organizační strukturou.

Označení **oddíl** se používá zpravidla u tělovýchovných nebo turistických útvarů. Útvar je součástí většího organizačního celku.

Na závěr činnosti bývá veřejnost seznamována s výsledky práce formou vystoupení, ukázek získaných dovedností, přehlídek nebo sportovních akcí. Členům může být na závěr školního roku vydáno osvědčení o činnosti se slovním ohodnocením jejich aktivity. Osvědčení slouží především k další motivaci.

Příležitostná zájmová činnost

Zahrnuje nabídku organizovaných, příležitostných, jednorázových i cyklických akcí. Tyto akce jsou rekreačního, oddechového nebo výchovně vzdělávacího charakteru. Jde například o poznávací soutěže, sportovní turnaje a závody, zájezdy, turistické aktivity, tábory a další způsoby prázdninové činnosti. Je časově ohraničena a je přímo řízena pedagogem.

Činnost spontánní

Je využívána individuálně nebo skupinově podle momentálního zájmu účastníků. Je pedagogicky a výchovně ovlivňována nepřímo. Pedagogický pracovník, pokud je stanoven, při nich vystupuje jako rádce, konzultant nebo motivující činitel, jenž současně zajišťuje bezpečnost účastníků.

Jde o spontánní aktivity v přírodě, na hřištích a sportovištích. Jsou přístupné všem zájemcům a nemají stanoven čas začátku ani konce. Jsou vymezeny pouze provozní dobou zařízení.

DALŠÍ POJMY SPOJOVANÉ SE SPORTOVNÍMI A POHYBOVĚ REKREAČNÍMI AKTIVITAMI

Prožitek

Je tím silnější, čím více vlastního úsilí dítě vloží do jeho získání. Vzniká z určitého napětí mezi začátkem aktivity a jejím provedením (splněním úkolu). Poté se přetváří ve zkušenost, kterou může dítě využít v dalším životě.

Dobrodružství

Do dobrodružné situace dítě vstupuje s motivací ji zvládnout. Situace je charakterizovaná nejistotou, jak skončí.

Riziko

Rizikem nemusí být pouze zranění. Pro děti, a jistě nejen pro ně, může být rizikem i to, že se zesměšní před kolektivem nebo to, že nevyhrají. Organizátoři sportovních a pohybově rekreačních aktivit by měli usilovat o to, aby riziko bylo co nejmenší, nejlépe nulové.

Strach

Je doprovázen stresem, který mobilizuje různé funkce organismu. Je to emocionální stav různé úrovně, může působit motivujícím směrem, ale i demotivačně. Nedostatek strachu se podílí na ztrátě pudu sebezáchovy a může dojít k hazardu.

Pohybové schopnosti

Již od narození se dítě učí různým pohybovým dovednostem. S přibývajícím věkem jsou tyto schopnosti dále rozvíjeny. Na jejich základě potom dítě vykonává

složitější pohyby, uplatňuje je při provozování sportovních nebo rekreačně pohybových aktivit a následně i v každodenním životě.

Schopnosti kondiční – poměrně rychle je můžeme zlepšit, ale jsou nestálé (síla, vytrvalost, rychlost, flexibilita).

Schopnosti koordinační – musíme je relativně dlouho rozvíjet, ale dosažená úroveň je stabilnější (obratnost).

1.5 Kroužky, kluby, sportovní oddíly

V dnešní době existují už i pro batolata tzv. baby kluby, například plavání kojenců. Typicky rané sporty jsou založeny na obratnosti, kterou lze úspěšně rozvíjet od pěti let a na koordinaci. Jsou to sporty spíše individuální: gymnastika, tanec, krasobruslení, skoky do vody, plavání, tenis, hokej a další. Trénink sportu probíhající dvakrát týdně při respektování věkových předpokladů dětí, je obvykle pozitivním faktorem pro vývoj dítěte, ale i pro vytvoření trvalého zájmu a smysluplného využívání volného času. Kdo v mládí sportoval závodně, vzpomíná na ta léta nejen jako na dobu tvrdé řehole tréninků, ale i na radost z pokroků, z vítězství a na kamarádské vztahy.

Sport bývá obvykle považován za jednu z optimálních aktivit, které dítě rozvíjí tělesně i duševně a může mít pozitivní výchovný vliv. Vyskytnou se však i problémy, pokud vedení tréninku nebo tlak a požadavky rodičů neodpovídají možnostem dítěte. Z dobře míněného úmyslu pak často vyrůstá přetížení a stres ze zájmové činnosti.

Trénink by měl zpočátku obsahovat jen základy speciálních dovedností, organismus dětí by neměl být přetěžován jednostrannými pohyby. Měl by se podřídit všestrannému rozvoji dítěte. Zpočátku by měl rozvíjet rychlost, sílu, svalovou pružnost, vytrvalost a koordinaci a to vše ve spojení s dovednostmi.

Teprve později by měla následovat specializace a zaměření na danou oblast. Učí-li se děti novým dovednostem přiměřeným způsobem, přináší jim to pocit úspěchu a radosti.

Trénink se zpočátku na dítěti ihned projeví. Dítě je celkově obratnější a rychle se učí novým pohybům daného sportu. Trenér se může stát velkým vzorem a dítě je ochotno přijmout všechny požadavky a plnit je. Pokud však obsah a metody nejsou voleny správně, negativní důsledky se střádají do budoucna: drobná poranění při špatném typu rozcvičování, nesymetrický tělesný vývoj z jednostranného zatížení s nedostatečnou kompenzací, zkrácení některých svalových skupin, atd. Trénování zvyšuje odolnost celého organismu vůči zátěži, avšak hranice mezi pozitivním adaptačním mechanismem a přetížením je velmi těsná a individuálně rozdílná. Trénující děti by měly být v péči lékaře, který průběžně sleduje jejich tělesný růst a vývoj. Správně volená pohybová zátěž povzbuzuje jejich růst a urychluje jejich dozrávání. Naopak příliš náročný trénink růst a vývoj zpomaluje.

Cvičitel a trenér dětí musí mít znalosti o tělesném i motorickém vývoji dětí, stejně jako o jejich psychice a potřebách. Měl by tedy přispívat k obecnému vývoji dítěte, zároveň je učit speciálním dovednostem daného sportu a rozvíjet tělesné předpoklady, které jsou pro daný sport určující

Spolupráce a zájem rodičů (prarodičů, sourozenců) o trénink dítěte je rozhodující.

Dítě by se mělo na trénink těšit a domů přicházet s dobrou náladou. Obsah cvičení by měl být proměnlivý, jednostranné zátěže by měly být kompenzovány a střídány zátěžemi jiného charakteru. Dítě by si nemělo stěžovat na bolesti. Při tréninku by měla vládnout dobrá atmosféra. Dobré je, když se v tréninku objeví hra. Pro děti jsou motivující a přitažlivé vnější efekty: oblečení, barevné a výrazné pomůcky aj.

„U trénujících dětí byl zjištěn menší výskyt svalové nerovnováhy, která je příčinou celé řady ortopedických bolestí a potíží, než u dětí nesportujících a pasivních.“ (Dvořáková, 2001)

1.5.1 Prostory pro sportovní a pohybové rekreační aktivity dětí a mládeže

K základnímu materiálnímu a prostorovému vybavení, které by školy a výchovná zařízení měly mít ve svém okolí, patří hřišťové areály s příslušným vybavením a úpravou terénu pro pohybovou činnost. Školy a výchovná zařízení by také měly mít možnost využívat veřejná hřiště, lesoparky a travnaté plochy. V dnešní době se asi nejčastěji setkáváme s hřišti vybavenými pískovištěm, skluzavkou, kolotočem, lavičkou, houpačkami a různými trubkovými konstrukcemi na prolézání. Svým vybavením jsou určena především dětem předškolního věku.

Dalším typem hřišť jsou v naší republice plochá sportovní hřiště pro míčové hry, případně pro lehkootletické disciplíny. Vybavením odpovídají dětem školního věku a mládeži. Potřebám dětí mladšího a středního školního věku by nejlépe odpovídaly terénní typy hřišť. U nás se teprve objevují, nejsou příliš běžná. Jde o hřiště, která využívají prvků přirozené přírody nebo ji napodobují. Mají nerovný terén s kopečky, prohloubeninami, křovinami, balvany a stromy, na které se může lézt apod. Zvlněný terén a porost skýtají nesčetné možnosti pro tvořivou hru a pro prožívání dětských dobrodružství.

Pro účely škol a výchovných zařízení by byl samozřejmě nejvhodnější hřišťový areál, který by kombinoval uvedené typy hřišť, to je však možné jen na několika vybraných místech v republice. Další otázkou totiž bývá stanovení zodpovědnosti školského subjektu za bezpečnost volně přístupných hřišť v jeho areálu. Prostor by tedy sloužil jen škole a mimo vyučování by byl uzavřen. Potom by ale nebyl plně využit a děti, které školu nenavštěvují by tak byly o možnost

jeho využití připraveny. Další otázkou je to, zda by se areál nestával terčem útoků vandalů.

1.6 Organizace rozvíjející sportovní a pohybové rekreační aktivity

Na smysluplném vyplňování volného času dětí a mládeže se podílejí domy dětí a mládeže a organizace soustavně pracující s dětmi a mládeží. Měly by být vytvářeny podmínky pro jejich činnost a rozvoj. Aktivní nabídka a praktická realizace mimoškolních aktivit vytváří účinný systém prevence sociálně patologických jevů (kriminalita, užívání drog, ...) mezi dětmi a mládeží.

Mnoho dětí prožívá své volné chvíle ve veřejných prostranstvích, venku, na ulici, často bez jakéhokoli dohledu, dokonce i bez zájmu dospělých. Zvláště to platí pro děti žijící ve velkých městech.

Děti mají relativně hodně volného času. Společnost by měla mít zájem na tom, jak děti svůj volný čas tráví. Na prvním místě je to záležitost rodiny. Názor, že výchovu dětí ve volném čase plně zabezpečí rodina, je mylný. Pro tuto funkci má často nedostatek času, ale chybí jí i potřebné materiální vybavení a odborná kvalifikace. Rodina nemůže uspokojit potřebu dětí, a zejména dospívajících, sdružovat se ve skupinách vrstevníků. Zkušenosti odborníků potvrzují, že prevence je ve výchově účinnější a také podstatně levnější než náprava chyb a převýchova. Právě kvalitní výchova dětí ve volném čase má výrazný preventivní význam.

Existují však instituce a organizace, jejichž pracovní náplní je působit na děti, mládež či dospělé osoby ve volném čase a naučit je tento čas vhodně využívat. Tyto instituce mají vymezený cíl, programy jsou plánovité, většinou dlouhodobé. Pro tuto činnost se využívá zařízení škol, sportovišť a dalších veřejných zařízení.

V současnosti je v České republice celá řada institucí, které využívají pohybových aktivit k výchovným záměrům.

1.6.1 Školy

Na našich základních školách v současnosti působí ve volném čase žáků **školní družiny a školní kluby**. Jsou určeny převážně dětem, které nesportují organizovaně, v nějaké mimoškolní organizaci či oddíle. Školní sportovní kluby se sdružují do Asociace školních sportovních klubů (ASŠK). Vznikly po druhé světové válce jako zařízení výchovy a péče o děti zaměstnaných rodičů.

Těžiště jejich působení většinou spočívá mezi žáky prvního stupně. Poté se volnočasové aktivity často přesouvají do činnosti individuální nebo do institucí volného času mimo školu.

1.6.2 Odborná pracoviště ministerstev a komunálních správ

Představitelem tohoto typu organizací jsou **domy dětí a mládeže**, které jsou téměř v každém okresním městě. Jsou řízeny Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a starají se o náplň volného času dětí a mládeže. Tradičně se pořádají letní a zimní tábory, rozvíjí se některé sporty a aktivity v přírodě. Koordinační roli má Institut dětí a mládeže v Praze, který pořádá semináře a školí instruktory.

1.6.3 Občanská sdružení dětí a mládeže

„Na činnost registrovaných dětských sdružení se širší členskou základnou účelově přispívá MŠMT ČR. Ze státních dotací jsou kryty zejména aktivity dětí a mládeže (např. celostátní přehlídky a soutěže), obnova materiálně-technické základny, odborná příprava pracovníků sdružení a hospodářsko-správní výdaje.“ (Pávková aj., 2002)

Junák – svaz skautů a skautek

Junák je dobrovolné, nezávislé a nepolitické sdružení. Svě členy a členky sdružuje bez rozdílu národnosti, náboženského vyznání, politického přesvědčení, rasy nebo jiných rozdílů. Skautské oddíly působí ve více než tisíci městech a vesnicích po celé naší zemi. Sdružují jak chlapce, tak děvčata od šesti let, ve třech věkových kategoriích. O jejich program se stará několik tisíc dobrovolných vedoucích a činovníků. Junák připravuje své členy na řešení každodenních situací, už od dětství se mladí lidé učí přijímat odpovědnost za druhé a podílet se na vedení svých vrstevníků...

Skauting do naší země přivedl z Anglie již v roce 1911 Antonín Svojsík. Organizace prodělávala složitý vývoj ovlivňovaný politickými událostmi. I přesto má dnes Junák - svaz skautů a skautek ČR 51 000 členů a je největší výchovnou organizací mladých lidí v České republice. Zároveň je členem mezinárodních skautských organizací. Svou činností a výchovou mladých lidí si vydobyl výjimečné postavení a uznání u státních institucí, respektovaných organizací a významných osobností.

Organizace a řízení Junáka

Družinový systém je jedním ze základních prvků skautské výchovy. Skautskou družinu vede jen o trochu starší a zkušenější chlapec či dívka, tzv. družinový rádce. Tento systém využívá velkého vlivu vrstevnické skupiny a pozitivních vzorů věkově blízkých vedoucích. Naopak, rádci se učí přijímat odpovědnost za druhé a za program. Několik družin tvoří dohromady oddíl.

Základní organizační jednotkou Junáka jsou střediska, která poskytují oddílům právní a finanční záštitu a také další zázemí potřebné pro dobré působení oddílů.

Pionýr

Pojem „pionýr“ pochází z francouzštiny a znamená být v něčem první, snažit se poznávat nepoznané, nebát se těžkostí nebo je čestně překonávat, pomáhat druhým, hlásit se ke svým úkolům i k něčemu navíc.

Pionýrské hnutí má dlouholetou tradici u nás i v zahraničí. Organizace vznikla v roce 1949 a je druhou největší dětskou organizací. Má asi 40 000 členů. Svoji aktivní činností a prací přispívá k výchově všestranně rozvinutého člověka a nezanedbatelně se podílí i na prevenci kriminality.

Provozuje rozmanitou činnost, zdůrazňuje hru a velký podíl dětí na řízení činnosti. Vrcholem bývají také letní tábory.

Česká tábornická unie (ČTU)

ČTU zaměřuje svoji činnost na pobyt v přírodě. Má asi 10 000 členů a sdružuje zájemce o pobyt v přírodě. ČTU dává prostor všem věkovým skupinám, pomáhá jim v uspokojování jejich zájmů a v získávání dalších znalostí a dovedností.

Liga lesní moudrosti dětí a mládeže

Má přibližně 1 500 členů. Věnuje se činností spojeným s turistikou a se sporty v přírodě.

YMCA a YWCA (Young Man's/Women's Christian Association)

YMCA patří mezi nejstarší Křesťanské sdružení mladých mužů. Bylo založeno roku 1844 v Londýně a jeho obdobou pro mladé ženy je YWCA, Křesťanské sdružení mladých žen. Tato křesťanská sdružení mladých lidí působí na mnoha místech po celém světě. Nabízejí pestrou škálu aktivit pro kvalitní trávení volného času dětí.

Česká rada dětí a mládeže (ČRDM)

Rada organizuje akce, které souvisejí s volnočasovými aktivitami dětí a mládeže a s mimoškolní výchovou. Akce jsou určeny pro dobrovolné

i profesionální pracovníky s dětmi a mládeží, pro děti a mládež samotnou a pro veřejnost.

Asociace křesťanských sdružení mládeže (AKSM)

Členská sdružení AKSM působí ve všech krajích ČR kromě Pardubického. Asociace křesťanských sdružení mládeže je zakládajícím členem České rady dětí a mládeže. Jádrem činnosti AKSM tvoří pravidelné setkávání dětí a mládeže v kroužcích pod vedením zkušených vedoucích. V těchto kroužcích se realizuje tvořivá činnost mládeže, probíhá zde vzdělávání mladých lidí, pořádají se výlety i delší prázdninové akce a letní tábory.

1.6.4 Organizace v působnosti Českého svazu tělesné výchovy

Český svaz tělesné výchovy (ČSTV) je dobrovolným sdružením sportovních, tělovýchovných a turistických svazů s celostátní působností, tělovýchovných jednot a sportovních klubů i jejich sdružení. Vznikl z Československého svazu tělesné výchovy (rovněž ČSTV) 11. března 1990 a je jeho pokračující organizací. Jeho posláním je podporovat sport, tělesnou výchovu a turistiku, sportovní reprezentaci České republiky a přípravu na ni. Děti je u nás v různých tělovýchovných a sportovních klubech registrováno asi 250 000.

Česká obec sokolská (ČOS)

Česká obec sokolská je v České republice čtvrtým nejpočetnějším občanským sdružením, jehož téměř 190 000 členů se dobrovolně věnuje sportům a pohybovým aktivitám. ČOS se řadí k nejstarším spolkům tohoto typu na světě. Myšlenkově vznikla z emancipačních snah českého národa v 19. století. Program všestranného psycho-fyzického rozvoje člověka jí vtiskl Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner.

Česká obec sokolská dnes eviduje v 1 800 oddílech přes 60 000 cvičenců, kteří pěstují na šedesát druhů sportů. K tradičním přibýly i moderní, jako je

softball, baseball, metaná, trampolíny, triatlon, asijské bojové sporty, badminton, kulturistika aj.

Klub českých turistů (KČT)

Má asi 50 000 členů, kteří organizují každoročně přes tisíc akcí určených pro členy klubu i neorganizované zájemce o všechny druhy turistiky - pěší, cyklo, lyžařskou a vodní turistiku, mototuristiku, speleoturistiku, vysokohorskou turistiku, turistiku zdravotně postižených a nejnověji i hipoturistiku.

Turistické oddíly mládeže jsou sdruženy do Asociace turistických oddílů mládeže ČR (A-TOM).

A-TOM je občanské sdružení dětí a mládeže s celorepublikovou působností zaměřené především na turistiku a tábornictví. Členy Asociace TOM jsou Tomíci. Těch je necelých 10 000 a scházejí se na oddílových schůzkách, podnikají řadu tuzemských i zahraničních výprav, v létě pořádají tábory, lezou po horách, sjíždějí řeky a organizují akce pro veřejnost.

Česká asociace Sport pro všechny (ČASPV)

ČASPV má v současné době 95 000 registrovaných členů a nabízí všem zájemcům pestrý výběr pohybových aktivit (rekreační sporty, cvičení předškolních dětí, cvičení rodičů s dětmi, ...). Většina oddílů nabízí možnost sportovního vyžití nejen svým členům, ale také veřejnosti.

Asociace školních sportovních klubů (AŠSK ČR)

Je svou činností spojena s mnohými sportovními svazy a organizuje sportovní soutěže pro děti a mládež.

Zálesák

Je organizace zaměřená na práci nejen s dětmi a mládeží, ale i s dospělými. Organizaci navštěvují lidé tří věkových kategorií - *zelená* (10–14 let), *černá* (15–17 let) a *rudá* (18 a více let). Děti mezi šestým a desátým rokem věku jsou

v Zálesáku zařazeny do "*bílé*", přípravné věkové kategorie, kde se připravují na pozdější soustavnou činnost v Zálesáku.

Náplní zálesáckých schůzek či výprav je spousta zábavných her zaměřených na odreagování se a získávání nových zkušeností. Snaží se v maximální možné míře využívat možností pobytů v přírodě - ať již jednodenní výlety nebo víkendové výpravy či zimní a letní zálesácké tábory.

2 CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ HYPOTÉZY

2.1 Cíle a úkoly práce

V **teoretické části** stručně charakterizovat období mladšího školního věku a vymezit zde některé základní pojmy související s pohybovou aktivitou dětí. Dále uvést organizace, které rozvíjejí sportovní a pohybově rekreační aktivity.

Další oddíl diplomové práce se skládá ze dvou částí. Cílem první, **výzkumné části**, bude na základě dotazníků posoudit, jakým druhům pohybově rekreačních nebo sportovních aktivit se žáci pátých tříd věnují. Dále zjistit, kdo žáky k aktivitě, které se věnují, přivedl. Zda to byli rodiče, učitel, spolužák, žák sám nebo někdo jiný. Dalším úkolem bude zjistit, jestli žáci pohybovou aktivitu provozují v rámci základní školy, na kterou chodí, nebo někde jinde. A nakonec porovnat aktivity, kterým se věnují chlapci a kterým dívky.

Cílem druhé, **praktické části**, bude vytvořit přehled rekreačně pohybových aktivit, které nabízejí dětem mladšího školního věku liberecké základní školy.

Dále zmapovat možnosti, které v oblasti sportu a pohybu nabízejí dětem mladšího školního věku sportovní organizace, oddíly, kluby a další subjekty v Liberci.

2.2 Stanovení výzkumných hypotéz

Hypotéza H1:

Očekáváme, že alespoň 75% dětí se věnuje nějaké organizované pohybové aktivitě.

Hypotéza H2:

Předpokládáme, že více než 50% dětí přivedli k pohybové aktivitě, které se děti věnují, rodiče.

Hypotéza H3:

Očekáváme, že nejčastěji provozovanými aktivitami u dívek jsou aerobik a plavání.

Hypotéza H4:

Očekáváme, že aktivity, kterým se chlapci věnují nejvíce, jsou fotbal a floorbal.

3 METODOLOGICKÁ ČÁST

V následující kapitole jsou popsány metody, které jsme použili k vypracování výzkumné i praktické oblasti.

3.1 Použité metody

3.1.1 Dotazník

Dotazník patří mezi explorativní metody. Název pochází z latinského „exploro, explorare“, což lze do češtiny přeložit jako „vytěžovati“. A skutečně jde o vytěžení informací z vyjádření sledované osoby nebo sledovaných osob. Pro tyto osoby se užívá název respondenti. Je opět latinského původu (respondeo, respondere – odpovídati).

Dotazník patří mezi velmi často používané výzkumné metody. Je používána forma písemných odpovědí na položené otázky. Dotazník je koncipován jako baterie otázek, na něž respondent odpovídá buď formou jednoduchých odpovědí typu ano, ne, nevím, nebo jako soubor otázek, k nimž je vždy přiřazena sada možných odpovědí, z nichž si dotazovaný vybírá.

Předností dotazníku je jeho dostupnost a snadnost jeho administrace. Lze jím současně a stejnou formou oslovit velký počet respondentů při relativně malých nákladech a v poměrně krátkém čase. Další předností dotazníku je možnost získané údaje plně kvantifikovat. To umožňuje i počítačové zpracování velkého množství dat.

Dotazník má však i **negativní stránky**. Musíme počítat se subjektivitou odpovědí. Badatel musí dbát na přesnost vymezení otázek a variant odpovědí. Stává se, že je respondent nucen vybrat si variantu, kterou by nezvolil, kdyby měl možnost volné odpovědi. Tu je možné použít, ale jejím užitím se ztrácíme

kvantifikace dat při jejich zpracování, protože variabilita volných odpovědí nám neposkytne možnost přesnějšího zpracování výsledků. Další nevýhodou je i to, že respondent může odhadnout záměry zadavatele a své odpovědi tomu přizpůsobí. Odpovídá tedy tak, jak si myslí, co se od něj očekává.

Dotazník by neměl být příliš dlouhý, vede to k únavě respondenta, ke ztrátě motivace a v důsledku toho často k náhodnému vyplňování dotazníku bez většího rozmyšlení. V takovém případě je důvěryhodnost výpovědi minimální. Když je respondentům ponechán dotazník k vyplnění např. domů, je tu riziko toho, že otázky vyplnil jiný člen rodiny nebo celý rodinný tým. I v tomto případě se důvěryhodnost výpovědi snižuje. Zadávání dotazníku může proběhnout i bez účasti badatele. Dotazník by měla tedy zadávat badatelem instruovaná osoba. Může se ale stát, že se na dotazníky zapomene a v takovém případě je návratnost dotazníků nízká a jakákoliv reprezentativnost vzorku je ztracena. Měly by být tedy použity veškeré prostředky, které by mohly návratnost dotazníku zvýšit: optimální délka, zachování anonymity, kvalitní papír, dostatek místa pro odpovědi, přehlednost, srozumitelnost možných odpovědí.

3.1.2 Rozhovor (interview)

Je výzkumná metoda, která se neopírá o písemné vyjádření respondenta, ale vychází z ústní komunikace. Podle formy, jakou rozhovor probíhá, dělíme rozhovory na nestrukturované (volné), strukturované a polostrukturované.

V nestrukturovaném rozhovoru jde o dialog, ve kterém si osoby vyměňují své názory a vzájemně na ně reagují. Průběh rozhovoru může být ovlivněn zvoleným tématem, ale často se mění na základě vzniklých asociací.

Smyslem je navázání kontaktu se zkoumanou osobou, její hlubší poznání a neformální zjištění informací.

Smyslem **strukturovaného rozhovoru** je získání odpovědí na předem připravený soubor otázek. Realizuje se použitím stejných otázek pro celý soubor respondentů, na něž je výzkum zaměřen.

V případě **polostrukturovaného rozhovoru** používáme postup, který má charakter motivačního a kontaktujícího rozhovoru, formu nezávazné komunikace, jejímž cílem je získat důvěru respondenta. Vytvoření atmosféry otevřenosti je důležité pro validitu výpovědi respondenta.

Předností rozhovoru je bezprostřední kontakt badatele s respondentem. To mu i v případě použití strukturovaného rozhovoru umožňuje pružnější reakci na odpovědi respondenta, dává mu příležitost k doplňujícím a upřesňujícím dotazům. Přímý kontakt umožňuje i sledovat reakci respondenta.

Mezi **negativa rozhovoru** patří jeho záznam. Zaznamenávat rozhovor lze několika způsoby. Když badatel zaznamenává odpovědi během rozhovoru, respondent upozoruje, že jsou jeho slova zaznamenávána a začne je stylizovat. To může znamenat, že respondent začne hovořit jiným jazykem a zaujme jiné postoje, než kdyby jeho odpovědi zaznamenávány nebyly.

Odpovědi dále lze zaznamenat pomocí technického vybavení (magnetofon, diktafon, videozáznam). Ani tato situace však nemusí být respondentovi příjemná a použití technických prostředků bez vědomí respondenta je neetické. Záznam výpovědi také může zaznamenávat badatelův spolupracovník, to ale může opět na respondenta působit rušivým dojmem. Záznam lze také provést až po ukončení rozhovoru. To ale vyžaduje velkou koncentraci badatele. Může tak dojít ke zkreslení informací. Badatel si ale může během rozhovoru dělat krátké poznámky, což může zkreslení výrazně zmenšit.

Dalším negativem je časová náročnost, nelze jím oslovit velké soubory. Formu zpracování výrazně komplikuje individualita odpovědí. Složitější rozhovor

nelze statisticky využít. To by bylo možné v případě, že si dotazovaný volí jednu z nabídnutých variant odpovědi.

3.1.3 Obsahová analýza dokumentů

Je kvantitativní, objektivní analýza dokumentů jakéhokoliv druhu. Za dokument považujeme jakýkoliv hmotný záznam lidské činnosti, který nevznikl za účelem našeho výzkumu. Za tyto dokumenty lze považovat například úřední statistiky, informace na nástěnkách, plakáty a letáky, novinové články aj.

3.2 Charakteristika zkoumaného souboru

Základní soubor tvořili žáci pátých tříd 21 libereckých základních škol. V případě základních škol se sportovním zaměřením, bylo šetření provedeno v nesportovních třídách. Celkový počet žáků, kteří dotazník vyplnili, byl 440, z toho 230 děvčat a 210 chlapců. Při zpracovávání výsledků jsem však 16 dotazníků musela vyřadit z důvodu nepřesného nebo jen částečného vyplnění. Údaje jsem tedy zpracovávala ze 424 obdržených dotazníků.

Dotazníky žáci vyplňovali v březnu 2006. Vyplňování všech dotazníků proběhlo za mé osobní účasti, které vždy předcházela telefonická domluva s třídním učitelem. Svou přítomností při zadávání a vyplňování dotazníků jsem zajistila stoprocentní návratnost všech dotazníků.

Před započítáním vlastního výzkumu jsem na ZŠ Aloisíně výšinně uskutečnila tzv. předvýzkum, abych zjistila, zda jsou všechny otázky v dotazníku srozumitelné a přiměřené chápání a věku žáků. Vyplňování žákům nečinilo žádné problémy, proto dotazníky zůstaly v nezměněné verzi.

Struktura dotazovaného souboru je znázorněna v tabulce 1.

Tabulka 1 Struktura dotazovaného souboru

Základní škola	dívky	chlapci	celkem
ZŠ Aloisina výšina 642	9	8	17
ZŠ Barvířská 38	4	15	19
ZŠ Broumovská 847	12	12	24
ZŠ Česká 354	11	10	21
ZŠ Dobiášova 851	11	6	17
ZŠ Husova 44	15	4	19
ZŠ a ZUŠ Jabloňova 564	13	7	20
ZŠ Ještědská 354	9	10	19
ZŠ Kaplického 384	9	12	21
ZŠ Lesní 14	14	11	25
ZŠ Na Perštýně 44	12	10	22
ZŠ Na Výběžku 118	10	10	20
ZŠ Na Žižkově 9	12	9	21
ZŠ nám. Míru 212	14	9	23
ZŠ Oblačná 11	7	17	24
ZŠ Sokolovská 328	14	10	24
ZŠ Švermova 114/38	15	11	26
ZŠ U Soudu 8/369	10	8	18
ZŠ U Školy 222	4	13	17
ZŠ Vrchlického 17	13	7	20
ZŠ 5. Května 64	12	11	23
celkem	230	210	440
vyřazeno	11	5	16
celkem po vyřazení	219	205	424

4 VÝZKUMNÁ ČÁST – VÝSLEDKY A DISKUSE

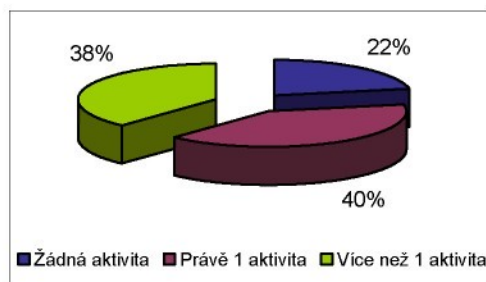
Za cílovou skupinu respondentů jsme zvolili žáky pátých tříd libereckých základních škol. Jde tedy o školy umístěné v centru města a jeho okolí, které je dostupné městské hromadné dopravě. Z tohoto důvodu se tedy domníváme, že děti, které navštěvují městské školy, mají více možností, jak organizovaně trávit svůj volný čas než děti z venkovských škol.

Do jaké míry je nabídka záky využívána, kolik žáků se nevěnuje žádné pohybové aktivitě, kolik žáků se věnuje právě jedné pohybové aktivitě a kolik žáků navštěvuje více než jednu pohybovou aktivitu ukazuje tabulka 2 a grafy 1, 2 a 3.

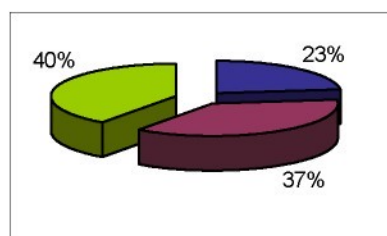
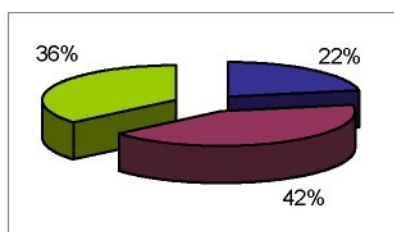
Tabulka 2 *Kolika aktivitám se děti věnují*

	dívky %	chlapci %	celkem %
žádné aktivitě	22	23	22
1 aktivitě	42	37	40
více než 1 aktivitě	36	40	38

Graf 1 *Kolika aktivitám se děti věnují*

Graf 2 *Kolika aktivitám se věnují dívky* **Graf 3** *Kolika aktivitám se věnují chlapci*

Z tabulky a grafů vidíme, že se mezi chlapci a děvčaty příliš neliší procento těch žáků, kteří se nevěnují žádné pohybové aktivitě. Právě jedné pohybové aktivitě se věnuje o 5% více dívek než chlapců a více než jednu pohybovou aktivitu provozuje o 4% méně dívek než chlapců.

Překvapivý je maximální počet pohybových aktivit, kterým se žáci věnují. Mezi chlapci byl maximální počet aktivit šest, nejčastěji se ale věnují třem pohybovým aktivitám. U dívek byl maximální počet provozovaných pohybových aktivit pět a nejčastěji se dívky věnují dvěma pohybovým aktivitám.

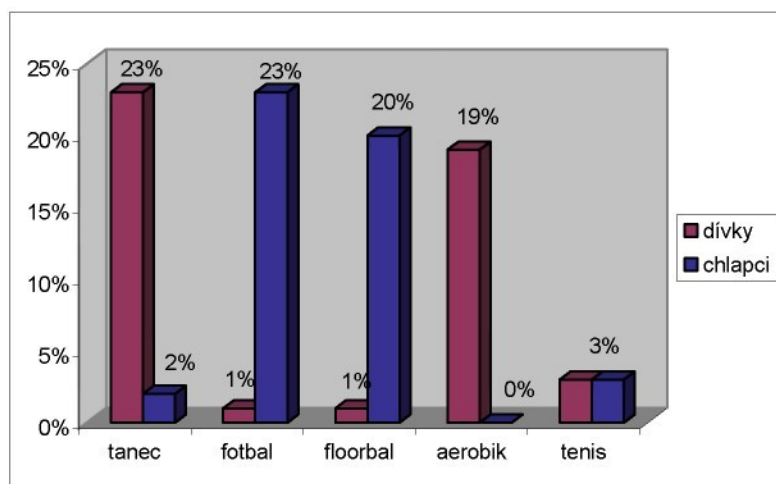
Tabulka 3 Jakým aktivitám se žáci věnují

Pohybová aktivita	dívky %	chlapci %	celkem %
Aerobik	19	0	10
Atletika (běhy, hody, skoky, ...)	5	7	6
Basketbal	4	3	3
Bojové umění (box, judo, karate, sebeobrana, ...)	2	12	7
Bruslení (krasobruslení, in-linové)	3	1	2
Cyklistika	4	5	4
Floorbal	1	20	10
Fotbal	1	23	12
Gymnastika (rytmická, sportovní)	6	2	4
Házená	3	7	5
Hokej	0	2	1
Horolezectví	1	4	3
Jóga	0	0	0
Lyžování (běh, sjezdové)	7	9	8
Ping-pong	1	9	5
Plavání	16	10	13
Tanec (balet, moderní, latinsko-americký)	23	2	13
Tenis	3	3	3
Turistika	6	4	5
Volejbal	3	2	3
Jiná aktivita	21,5	15,6	18,6

Tabulka 3 zobrazuje, jakým aktivitám se žáci věnují. Nejčastěji provozovanou aktivitou u dívek je tanec (23%), aerobik (19%) a plavání (16%). 21,5% dívek se věnuje jiným pohybovým aktivitám. Chlapci nejvíce preferují fotbal (23%) a floorbal (20%). 15,6% chlapců provozuje jiné pohybové aktivity.

Nepřekvapilo nás, že se liší aktivity, kterým se věnují dívky a kterým chlapci. Následující graf porovnává, jakým pohybovým aktivitám se věnují převážně dívky a jakým chlapci.

Graf 4 Porovnání aktivit dívek a chlapců

Z grafu je patrné, že tanci (23%) a aerobiku (19%) se věnují výhradně dívky. Ryze chlapeckými aktivitami jsou fotbal (23%) a floorbal (20%). Jediná aktivita, kterou provozuje shodné procento dívek i chlapců, je tenis (3%). V ostatních pohybových aktivitách nejsou rozdíly mezi počtem dívek a chlapců tak patrné.

Protože procento dětí, které se věnuje jiným, v dotazníku neuvedeným, pohybovým aktivitám, je poměrně vysoké, následující tabulka popisuje o jaké aktivitě se jedná.

Tabulka 4 Jiné aktivity

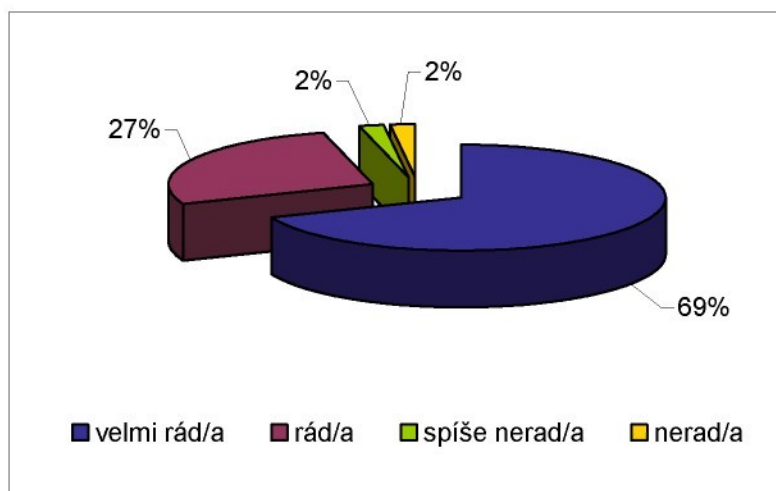
Jiné aktivity	dívky %	chlapci %	celkem %
Badminton	2,3	0,5	1,4
Jízda na koních	4,1	0	2,1
Pohybové hry	8,7	8,3	8,5
Skaut	3,2	3,4	3,3
Ostatní	3,3	3,5	3,4

Mezi jinými aktivitami tvoří největší procento u dívek i chlapců pohybové hry. Tento kroužek nabízí žákům téměř každá liberecká základní škola. Jsou nazývány jako míčové, pohybové nebo sportovní hry. Z rozhovorů s učiteli jsem zjistila, že zahrnují skoro všechny pohybové aktivity, z tohoto důvodu jsou shrnuty pod název pohybové hry.

V kategorii ostatní jsou zahrnuty aktivity, kterým se většinou věnoval jen jeden z celkového počtu respondentů. Patří sem golf, kuželky, orientační běh nebo snowboarding.

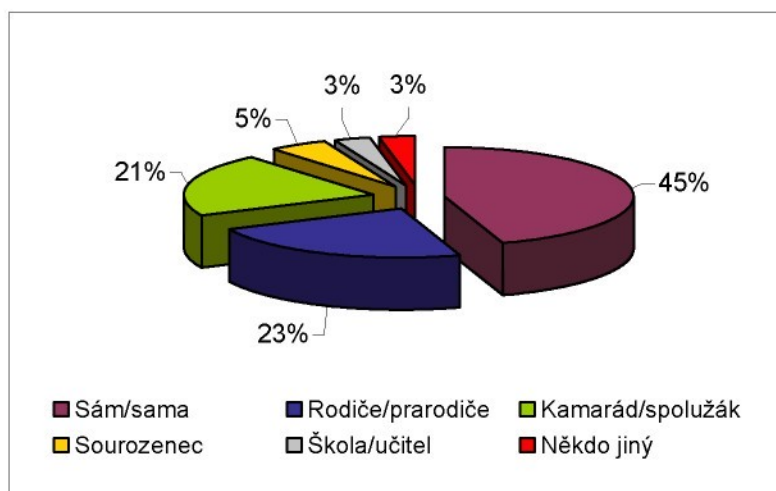
Následující **graf 5** ukazuje, jak rádi nebo nerádi se žáci pohybovým aktivitám, věnují.

Graf 5 Oblíbenost aktivit u žáků

Stává se, že některé děti navštěvují nějaký kroužek pouze kvůli iniciativě rodičů a dítě ji nemá příliš rádo. Zajímalo nás tedy, jak rádi žáci aktivity provozují. Žáci měli aktivitu ohodnotit body (4 body-velmi rád/a, 3 body-rád/a, 2 body-spíše nerad/a a 1 bod nerad/a). Z dotazníků vyplynulo, že žáci z 69% pohybové aktivity, kterým se věnují, dělají velmi rádi, z 27% ji provozují rádi, ze 2% ji mají spíše nerádi a naštěstí jen ze 2% se jí věnují nerádi.

Graf 6 Kdo žáky k aktivitě přivedl

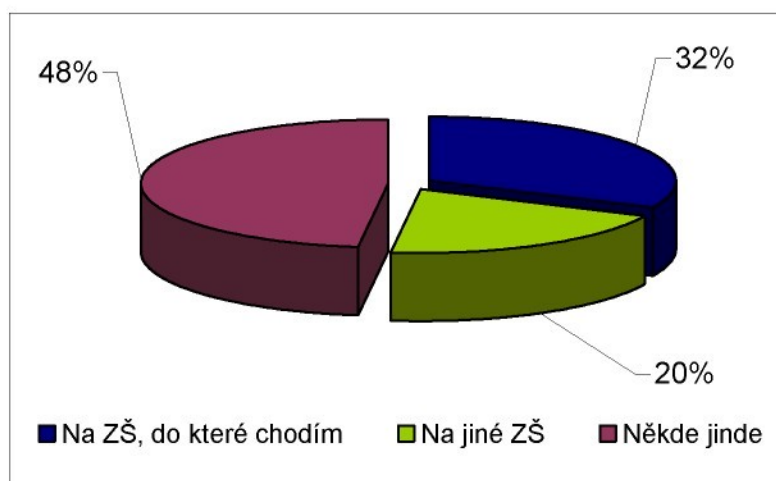

Předpokládali jsme, že více než 50% dětí k pohybové aktivitě, které se věnují, přivedli rodiče. Tento předpoklad se však vyvrátil. Na **grafu 6** vidíme, že až ze 45% si děti samy vybraly pohybovou aktivitu, které se věnují. Procento rodičů, případně prarodičů (23%), se příliš neliší s procentem kamarádů nebo spolužáků (21%). Ze 3% přivedl děti k aktivitě někdo jiný. U děvčat to byl vždy příbuzný (teta) a u chlapců trenér.

Dalším cílem zkoumání bylo zjistit, zda děti aktivity vykonávají na základní škole, do které chodí, nebo zda se aktivitám věnují mimoškolně (na jiné základní škole, ve sportovním oddíle, klubu, či jiné organizaci).

Procento žáků, kteří provozují pohybové aktivity mimo školu je poměrně velké. Až ze 48% žáci vykonávají aktivitu někde jinde (TJ Lokomotiva Liberec, Dům dětí a mládeže Liberec, Ještědská sportovní spol. s r. o., AC Slavia, ...). Kde přesně žáci aktivitu vykonávají ale nebylo předmětem zkoumání, proto jsme toto procento dále nevyhodnocovali. Žáci totiž často neznali název organizace, klubu, oddílu, nebo ho uvedly nepřesně. Jen z malé části byl uveden správně. To jsme však při tvorbě dotazníku předpokládali. Ze 32% žáci využívají nabídku pohybových aktivit, kterou nabízí základní škola, do které chodí a z 20% žáci provozují pohybovou aktivitu na jiné základní škole (viz **graf 7**).

Graf 7 Kde žáci aktivitu provozují

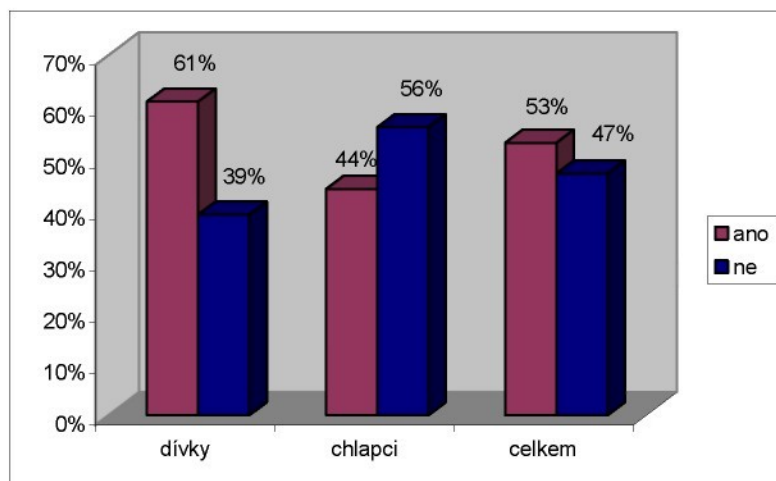

Tabulka 5 a **graf 8** ukazují procenta žáků, kteří mají nějakou vysněnou pohybovou aktivitu, ale nevěnují se jí a procenta žáků, kteří žádnou vysněnou aktivitu nemají.

Tabulka 5 Kolik žáků se chce/nechce věnovat jiné pohybové aktivitě

	dívky %	chlapci %	celkem %
ano	61	44	53
ne	39	56	47

Graf 8 Kolik žáků se chce/nechce věnovat jiné pohybové aktivitě

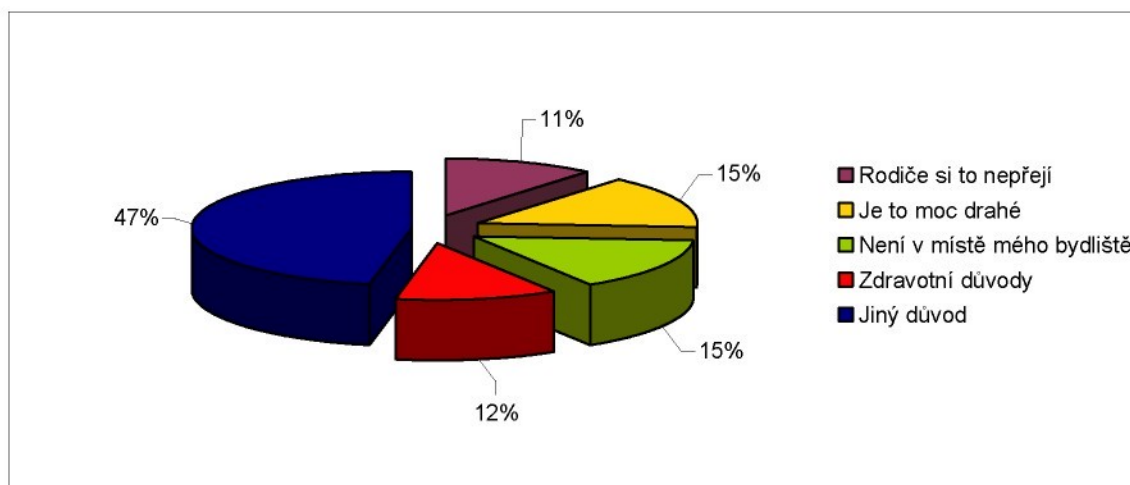
Procento odpovědí ano – ne se u dívek a chlapců poměrně liší. O 17% více děvčat než chlapců by se rádo věnovalo jiné pohybové aktivitě. V celkovém součtu by si přálo jinou pohybovou aktivitu provozovat 53% žáků a 47% žáků žádnou takovou aktivitu nemá.

Tabulka 6 Jakým aktivitám by se žáci chtěli věnovat

Pohybová aktivita	dívky %	chlapci %	celkem %
Aerobik	8	0	4
Atletika (běhy, hody, skoky, ...)	2	2	2
Basketbal	0	0	0
Bojové umění (box, judo, karate, sebeobrana, ...)	4	4	4
Bruslení (krasobruslení, in-linové)	6	1	4
Cyklistika	1	2	2
Floorbal	2	10	6
Fotbal	1	8	5
Gymnastika (rytmická, sportovní)	2	0	1
Házená	2	1	1
Hokej	0	4	2
Horolezectví	2	0	1
Jóga	0	0	0
Lyžování (běh, sjezdové)	2	1	2
Ping-pong	1	2	1
Plavání	7	2	4
Tanec (balet, moderní, latinsko-americký)	15	0	8
Tenis	4	1	2
Turistika	0	1	0
Volejbal	4	0	2
Jiná aktivita	7	5	6

Tabulka 6 zobrazuje pohybové aktivity, které děti neprovozují, ale věnovat by se jim chtěly. U dívek i u chlapců jsou to aktivity, které se objevily v tabulce 3 (jakým aktivitám se děti věnují). Nejvíce dívek by se chtělo věnovat tanci a aerobiku a chlapci by se rádi věnovali floorbalu a fotbalu. Mezi jinými činnostmi se u dívek nejčastěji objevila jízda na koni a u chlapců baseball a snowboarding.

Graf 9 Důvody, proč se těmito aktivitám děti nevěnují

Tabulka 7 ukazuje, že nejčastějším důvodem, kvůli kterému se děti nevěnují vysněným aktivitám, je jiný než v dotazníku uvedený důvod. Z jiných důvodů byl nejčastější nedostatek času (68%).

Z **grafu 9** vidíme, že 15% dětí aktivitu neprovozuje z finančních důvodů a rovněž 15% dětí si myslí, že aktivita není v místě jejich bydliště, 12% dětí uvedlo jako příčinu zdravotní důvody a nejméně dětí se aktivitě nevěnuje, protože si to nepřejí rodiče (11%).

Tabulka 7 Jiné důvody

Jiný důvod	dívky %	chlapci %	celkem %
nedostatek času	70	65	68
Ostatní	30	35	32

Ostatní důvody buď uvedeny nebyly, nebo si děti myslely, že jsou moc malé, že se na danou pohybovou aktivitu nehodí apod.

5 PRAKTICKÁ ČÁST

5.1 Nabídka sportovních a pohybově rekreačních aktivit v Liberci

5.1.1 Nabídka libereckých základních škol

ZŠ Aloisina výšina 642

- basketbal
- floorbal
- fotbal
- rytmika
- taneční kroužek (dívky)
- vybíjená

ZŠ Barvířská 38

- aerobik
- floorbal
- fotbal
- pohybové hry

ZŠ Broumovská 847

- aerobik
- atletika
- floorbal
- gymnastika
- pohybové hry

ZŠ Česká 354

- aerobik
- atletika
- floorbal
- pohybové hry

ZŠ Dobiášova 851

- aerobik
- floorbal
- plavání
- sportovní hry
- stolní tenis
- vybíjená

ZŠ Husova 44

- břišní tance
- floorbal
- pohybové hry
- stolní tenis
- volejbal
- zdravotní TV

ZŠ a ZUŠ Jabloňova 564

- aerobik
- floorbal
- házená
- pohybové hry
- taneční kroužek

ZŠ Ještědská 354

- floorbal
- lyžařský kroužek
- stolní tenis
- vodácký oddíl Katamarán
- volejbal (dívky)

ZŠ Kaplického 384

- aerobik
- floorbal
- pohybové hry

ZŠ Lesní 14

- historické tance
- míčové hry
- pohybové hry

ZŠ Na Perštýně 44

- basketbal (dívky): ve spolupráci s TJ Lokomotiva
- pohybové hry
- taneční kroužek
- turistický kroužek

ZŠ Na Výběžku 118

- orientační běh
- pohybové hry

ZŠ Na Žižkově 9

- pohybové hry
- turistický oddíl

ZŠ nám. Míru 212

- floorbal
- pohybové hry

ZŠ Oblačná 11

- gymnastika
- pohybové hry
- vybíjená
- zdravotní TV

ZŠ Sokolovská 328

- gymnastika
- plavání
- pohybové hry

ZŠ Švermova 114/38

- aerobik
- basketbal
- gymnastika
- pohybové hry

ZŠ U Soudu 8/369

- floorbal
- pohybové hry
- taneční kroužek
- turistický kroužek

ZŠ U Školy 222

- pohybové hry

ZŠ Vrchlického 17

- fotbal
- pohybové hry
- stolní tenis

ZŠ 5. května 64

- bruslení
- plavání
- taneční kroužek
- vybíjená

5.1.2 Nabídka mimoškolních zařízení a organizací

Pro lepší přehlednost je nabídka uspořádána abecedně podle aktivit. Téměř u každé aktivity je k nalezení adresa.

Aerobik

- Aerobik centrum, Nezvalova 661
- Ještědská s.r.o., Tržní náměstí 1338
- Zuzi studio, Nitranská 1

Atletika

- ABK Liberec, Masarykova 21
- AC Slovan Liberec, Jeronýmova 494/20
- DDM Větrník, Riegrova 16

Badminton

- VSK Slavia TU Liberec, Hálkova 6
- TJ Slovan Vesec, Česká 371
- Spartak Pavlovice

Basketbal

- Spartak Pavlovice, Vrchlického 722/35
- VSK Slavia TU Liberec, Hálkova 6
- TJ Lokomotiva, Jablonecká 562/21 (dívky)

Bojové umění

- Abadá capoeira Liberec, Masarykova 3
- Judo klub Liberec, Světelská 269
- Judo klub Sakura Liberec, ZŠ Broumovská 847

- SK Karate – Shotokan, Frýdlantská 185/6
- Slavia TU Liberec, ZŠ Švermova 114/38
- Sumó klub Liberec, Boženy Němcové 79/15
- Zanchin Budokan, Moskevská 19/408

Bruslení

- BK Variace Liberec, Jeronýmova 570/22
- Bruslařský klub Liberec, Volgogradská 144/26
- KSB Liberec, Františkovská 132

Floorball

- Floorball club Liberec, Dobiášova 851/5
- DDM Větrník, Riegrova 16

Fotbal

- Slovan TBT Liberec
- Sokol Ruprechtice, Staškova 297/13
- FC Slovan Liberec, Na Hradbách 1300
- SK Rapid Pavlovice, Letná 247

Gymnastika

- Moderní gymnastika MG Liberec, ZŠ Dobiášova 851
- Sportovní gymnastika TEAM, Horská 201/10
- SKMG Liberec, Lounská 499/9
- DDM Větrník, Riegrova 16

Horolezectví

- DDM Větrník, Riegrova 16

Házená

- TJ Lokomotiva, Jablonecká 567/21 (dívky)

Hokej

- HC Bílí tygři Liberec, Jeronýmova 494/20

Jízda na koni

- Jezdecký klub Liberec, V Zátočině 28
- stáj „Prašný dvůr“, Heřmánkova 13

Kanoistika

- TJ Lokomotiva, Jablonecká 567/21

Kolová

- TJ Lokomotiva, Jablonecká 567/21 (chlapci)

Lukostřelba

- TJ Dynamo Liberec, gen. Svobody 312

Lyžování

- Lyžařská škola Ještěd
- OK Sport, Tržní náměstí 657/12
- SK Ještěd, Jablonecká 8/31
- SK Ještědská, Ještědská 354

Orientační běh

- DDM Větrník, Riegrova 16
- TJ Kunratická, Aloisina výšina 643
- TJ Lokomotiva, Jablonecká 567/21

- TJ SZTM ROB Liberec, Česká 500

Plavání

- TJ Slavia Liberec, při ZŠ 5. května 64
- Ještědská sportovní spol. s r. o., Tržní náměstí 1338

Skoky na trampolíně

- TJ Lokomotiva, Jablonecká 567/21
- hala ČD, ul. Nákladní

Sportovní příprava

- DDM Větrník, Riegrova 16

Sport pro všechny

- TJ Lokomotiva, Jablonecká 567/21
- Sokol Doubí, Sportovní 282
- TJ Starý Harcov, Otakarova 58
- TJ Rochlice, Gymnastů 162/7
- TJ Sokol Liberec, Horní Růžodol

Stolní tenis

- KMST Liberec, ZŠ Vrchlického 17
- DDM Větrník, Riegrova 16

Šerm

- TJ Lokomotiva, Jablonecká 567/21

Tanec

- ZUŠ Liberec, Frýdlantská 359/19 (taneční kroužek, balet)
- STK Laser Liberec
- TJ Koškovi Liberec, Vrchlického 50 (standardní a latinsko-americké společenské tance)
- taneční studio Takt, Minkovická 59 (moderní tance, Disco dance, Break dance, Electric Boogie)
- taneční škola A-styl, Rumunská 655/9 (Hip-hop, Break dance)
- taneční kroužek, ZŠ Na Perštýně 404/44

Tenis

- LTK Liberec, Fibichova 929/6
- Tenis Broumovská, Sametová 713

Turistika

- DDM Větrník, TO Broučci (pěší, cyklo, lyže, voda), Riegrova 16
- DDM Větrník, TO Lesní moudrosti, Riegrova 16

Vodácký oddíl

- DDM Větrník, VO Poseidon, Riegrova 16

Volejbal

- TJ Lokomotiva, Jablonecká 564/21 (dívky)

Zápas

- TJ Lokomotiva, Jablonecká 564/21

Pionýrské skupiny v Liberci

Pionýrská skupina Radovánka (Gagarinova 798)

- turistický oddíl Ptáčata

Pionýrská skupina Perseus

- turistický oddíl Perseus (Kyjevské náměstí)

Pionýrská skupina Mexiko (Halasova 896)

- turistický oddíl Mexiko

Skauting

- liberecká skautská základna Hanychov, Zemědělská 302/8

Liberecká střediska

- středisko Ještěd Liberec, Kašparova 568
- středisko Stopa Liberec, Vodňanská 603/4
- středisko Mustang Liberec
- Flotila Liberec, oddíl vodních skautů, Mladé generace 366/3
- středisko Šureán Liberec, Lomená 399
- přístav vodních skautek a skautů Maják Liberec, Vlčí vrch 3

6 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo zjistit zájem žáků pátých tříd libereckých základních škol o organizované pohybové aktivity. Dotazník (viz příloha) vyplnilo 424 žáků z 21 základních škol v Liberci.

Zjistili jsme, že organizovaný pohybovým aktivitám se věnuje 78% dětí, čímž se potvrdila hypotéza H1. Překvapivý byl maximální počet aktivit, kterým se děti věnují. U chlapců byl maximální počet prováděných pohybových aktivit šest a u dívek pět. Tento počet se však objevil pouze v zanedbatelném počtu případů (2 dívky a 2 chlapci).

Jak jsme předvíдали, aktivity, kterým se věnují dívky a kterým chlapci, se liší. Zjistili jsme, že nejčastěji provozovanými aktivitami u dívek jsou tanec (23%) a aerobik (19%). Tím se hypotéza H3 potvrdila jen zčásti.

Chlapci se nejčastěji věnují fotbalu (23%) a floorbalu (20%), čímž se potvrdila hypotéza H4. Jediné aktivitě - tenisu se věnují dívky i chlapci stejnou měrou (3%). Mezi jinými aktivitami mají největší zastoupení pohybové hry (dívky 8,7%; chlapci 8,3%), které žákům nabízí 18 z 21 základních škol v Liberci. Jejich obsahem jsou míčové hry, turistika a základy různých sportovních disciplín.

Celkem 4% žáků uvedla, že se věnují cyklistice. Domníváme se ale, že děti provozují cyklistiku např. v rámci volnočasového klubu, turistického kroužku a zejména jako spontánní neřízenou aktivitu. Z tohoto důvodu se cyklistika pravděpodobně objevila i ve statistice organizovaných pohybových aktivit, ačkoli samostatný organizovaný kroužek cyklistiky nám není znám.

Zajímalo nás, jak rádi se žáci provozovaným pohybovým aktivitám věnují. Procento žáků, kteří se aktivitě věnují spíše neradi nebo neradoi, není naštěstí velké. Z 69% se žáci aktivitě věnují velmi rádi, což je žádoucí.

Dalším úkolem bylo zjistit, kdo žáky k aktivitě, které se věnují, přivedl. Předpokládali jsme, že více než 50% žáků přivedli k aktivitě rodiče. Hypotéza H2 se však nepotvrdila. Rodiče (příp. prarodiče) přivedli děti k aktivitě ve 23% případů. S potěšením můžeme konstatovat, že až ze 45% chtěly žáci aktivitu sami vykonávat.

Dalším dílčím úkol bylo zjistit, kde žáci aktivitu provozují. Zda využívají nabídku školy, do které chodí nebo nabídku mimoškolní. Nejvíce dětí se věnuje aktivitě mimo školu, což jsme už při tvorbě dotazníku předpokládali a při vyhodnocování jsme to už blíže nespecifikovali. Ve většině případů totiž děti neznají název organizace nebo oddílu, který navštěvují.

Dále jsme zjistili, že více než polovina (53%) žáků se chce věnovat nějaké pohybové aktivitě, kterou doposud neprovozuje. Toto procento je větší u dívek. Domníváme se, že důvodem nejspíš bude fakt, že chlapci se v průměru věnují většímu počtu organizovaných pohybových aktivit. Je velice zajímavé, že mezi žáky, kteří se vysněné aktivitě nevěnují, jsou nejvíce populární právě nejčastěji provozované aktivity. Nejvíce dívek by se tedy chtělo věnovat tanci a aerobiku a nejvíce chlapců floorbalu a fotbalu. Jako důvod, proč se žáci aktivitě nevěnují, byl nejčastěji uváděn nedostatek času. Někteří žáci si myslí, že aktivita, kterou by si přáli provozovat, není v místě jejich bydliště. Ve většině případů bychom to přisoudili neinformovanosti rodičů, kteří se neorientují v nabídce těchto aktivit ve svém okolí.

Druhým z hlavních cílů této diplomové práce bylo zmapovat nabídku organizovaných pohybových aktivit pro děti mladšího školního věku v Liberci. Zmapovali jsme nabídku libereckých základních škol i nabídku mimoškolních zařízení a organizací.

Myslíme, že základní školy mají žákům co nabídnout a žáci (příp. rodiče) mají z čeho vybírat. Jak jsme již zmiňovali, téměř každá liberecká základní škola žákům prvního stupně nabízí kroužek pohybových her. Na jednotlivých školách se názvy tohoto kroužku liší. Zjistili jsme ale, že náplň pohybových aktivit je stejná, a proto jsme je shrnuli pod jednotný název pohybové hry. Pro dívky pak nejvíce škol nabízí kroužek aerobiku a pro chlapce floorbal.

V mimoškolní nabídce je nejvíce možností v oblasti bojových umění a tance. Jsme si vědomi toho, že nabídka organizovaných pohybových aktivit pro děti mladšího školního věku v Liberci nemusí být kompletní. Příčinou mohou být nedostatečné, zkreslené nebo z jakéhokoliv důvodu zatajené informace, které jsme nezískali při rozhovorech s odpovědnými osobami.

Obecně bychom nabídku hodnotili velice kladně, je poměrně pestrá a široká. Rodiče i děti mají z čeho vybírat. Město Liberec se může pyšnit i mnohými sportovními areály, které lze využívat i pro neorganizovanou pohybovou činnost.

Ráda bych se zmínila o námětech k další práci s podobným tématem. Jistě by bylo zajímavé dále porovnávat rozdíly mezi žáky z venkovských a městských škol. Jestli se liší procento žáků, které se nevěnuje žádné pohybové aktivitě nebo zda se liší aktivity, které žáci provozují. Dalším námětem by mohlo být posouzení zájmu žáků o organizované pohybové aktivity v několika ročnících (3.–5. ročník) a zjistit, zda provozování organizované pohybové aktivity souvisí s věkem, či nikoliv. Práce by se mohla vztahovat i na všechny volnočasové aktivity, nejen na pohybové, protože i v této oblasti je nabídka v Liberci jistě obsáhlá a zajímavá.

Zájmová činnost, volný čas a sport má velký význam pro osobní rozvoj žáků, je zdrojem krásných zážitků, individuálních i kolektivních, umožňuje seberealizaci, aktivní odpočinek a pomáhá zapomenout na problémy. Učí odvaze, houževnatosti a upevňuje přátelství a je prevencí sociálně patologických jevů.

A především škola a školská zařízení mají v tomto ohledu rozhodující význam, zejména tehdy, když rodina dětem neposkytuje dostatečně podnětné prostředí. Proto si myslíme, že by mělo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy spolupracovat s kraji a vytvářet podmínky pro rozvoj všech zařízení a organizací zabývajících se výchovou a vzděláním mimo vyučování, a to především v oblasti prostorové a materiální podpory. Systematicky by se mělo podporovat i vzdělávání pedagogů volného času v zařízeních pro zájmové vzdělávání a dobrovolných pracovníků s dětmi a mládeží, neboť i kvalita volnočasových aktivit se odvíjí od kvalitní přípravy pracovníků s dětmi a mládeží. Dalším krokem by mohlo být vytvoření uceleného informačního systému o komplexní nabídce volnočasových aktivit v daném městě nebo kraji.

Domníváme se, že tento přehled by mohl posloužit pedagogům, ředitelům, rodičům a všem, kteří pracují s dětmi a mládeží a rádi by se orientovali v nabídce těchto aktivit pro děti mladšího školního věku v Liberci.

O tento přehled pohybových aktivit do této chvíle projevily zájem mé spolužačky, jako budoucí pedagogové. Žádná ze základních škol, kde byl výzkum prováděn, zatím zájem o tento přehled neprojevila.

7 SEZNAM PRAMENŮ

1. **BACHMANN, P.** *Zakládání klubů mládeže. Metodická příručka.* Hradec Králové : Společnost mladých agrárníků, 2005. 29 s. ISBN 80-239-4459-2.
2. **ČÁP, J. a MAREŠ, J.** *Psychologie pro učitele.* 1. vyd. Praha : Portál, 2001. 655 s. ISBN 80-7178-463-X.
3. **DISMAN, M.** *Jak se vyrábí sociologická znalost.* 2. vyd. Praha : Karolinum, 2005. 374 s. ISBN 80-246-0139-7.
4. **DVOŘÁKOVÁ, H.** *Sportujeme s malými dětmi.* 1. vyd. Praha : Olympia, 2001. 128 s. ISBN 80-7033-313-8.
5. **HOFBAUER, B., aj.** *Pedagogika volného času. Teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času.* 3. vyd. Praha : Portál, 2002. 231 s. ISBN 80-7178-711-6.
6. **HOFBAUER, B.** *Děti, mládež a volný čas.* 1. vyd. Praha : Portál, 2004. 173 s. ISBN 80-7178-927-5.
7. **CHARVÁT, M.** *Sociální aspekty sportovních aktivit.* Brno: Paido, 2002. 52 s. ISBN 80-7315-029-8.
8. **JOUDALOVÁ, I.** *Průzkum nabídky volnočasových aktivit pro děti mladšího školního věku v Náchodě* (Diplomová práce). Liberec : Technická univerzita v Liberci, Fakulta pedagogická, 2005.
9. **KOLEKTIV AUTORŮ** *Tělesná výchova na zvláštní škole.* 2. vyd. Praha : Septima, 1993. 71 s. ISBN 80-85801-11-6.
10. **MACEK, M. a TUČEK, J.** *Školská zařízení pro zájmové vzdělávání 3. Soubor metodických textů k činnosti středisek pro volný čas dětí a mládeže, školních klubů a školních družin.* Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, 2003. 113 s.
11. **MATĚJČEK, Z. a POKORNÁ, M.** *Radosti a strasti. Předškolní věk, mladší školní věk, starší školní věk.* 1. vyd. Praha : H&H, 1998. 205 s. ISBN 80-86022-21-8.
12. **NEUMAN, J.** *Turistika a sporty v přírodě. Přehled základních znalostí a dovedností pro výchovu v přírodě.* 1. vyd. Praha : Portál, 2000. 197 s. ISBN 80-7178-391-1.

13. **PELIKÁN, J.** *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 1998. 270 s. ISBN 80-7184-569-8.
14. **RAŠKOVÁ, J.** *Posouzení zájmu dětí o mimoškolní pohybové aktivity* (Diplomová práce). Liberec : Technická univerzita v Liberci, Fakulta pedagogická, 2003.
15. **SEKOT, A.** *Sport a společnost*. Brno : Paido, 2003. 191 s. ISBN 80-7315-047-6.
16. *Sportoviště na Liberecku – propagační materiál*. Liberec : Městské informační centrum.
17. **VÁGNEROVÁ, M.** *Vývojová psychologie*. Dětství, dospělost, stáří. 1. vyd. Praha : Portál, 2000. 522 s. ISBN 80-7178-308-0.
18. **VERDON, J.** *Volný čas ve středověku*. Praha : Vyšehrad, 2003. 264 s. ISBN 80-7021-543-7.
19. **VESELÁ, J.** *Jak ve volném čase?* 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 1997. 121 s. ISBN 80-7041-146-5.
20. **VIEHOFFOVÁ, H. a REUYSOVÁ, E.** *Jak s dětmi trávit volný čas. Náměty, nápady, návody pro děti od 4 do 14 let*. 1. vyd. Praha : Portál, 1996. 180 s. ISBN 80-7178-073-1.
21. *Veřejně prospěšné programy AŠSK ČR ve školním roce 2005/2006. Včetně školních sportovních soutěží typu A, B vyhlašovaných MŠMT ČR ve školním roce 2005/2006*. Praha : Asociace školních sportovních klubů České republiky; Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, 2005. 132 s.
22. **WIENEROVÁ, I.** *Aktivity dětí ve volném čase* (Diplomová práce). Liberec : Technická univerzita v Liberci, Fakulta pedagogická, 1998.

INTERNETOVÉ ZDROJE:

23. **MINISTERSTVO VNITRA ČR.** *Seznam občanských sdružení* (aktualizováno 6. 3. 2006). Dostupné na WWW: <<http://www.mvcr.cz/rady/sdruzeni/index.html>>.
24. **JUNÁK – SVAZ SKAUTŮ A SKAUTEK ČR.** *Český skauting*. Dostupné na WWW: <<http://www.skaut.cz/verejnost/skauting.php>>.

25. **LIBERECKÉ CENTRUM SKAUTINGU.** Dostupné na WWW: [<http://www.skautlib.cz/>](http://www.skautlib.cz/).
26. **ČESKÁ OBEC SOKOLSKÁ. *Co je Sokol.*** Dostupné na WWW: <http://www.sokol-cos.cz/COS/testweb.nsf/0/5D7B11F6E1942BF1C1256EF8006A4DD?OpenDocument&cat=Co%20je%20Sokol> >.
27. **ČESKÝ SVAZ TĚLESNÉ VÝCHOVY.** Dostupné na WWW: <http://www.cstv.cz/>.
28. **ZÁLESÁK – SVAZ PRO POBYT V PŘÍRODĚ. *Kdo jsme.*** Dostupné na WWW: <http://www.zalesaksvaz.cz/>.
29. **KRAJSKÝ ÚŘAD LIBEREC – Odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu. Volný čas dětí a mládeže. *Shrnutí dokumentů, týkajících se práce s dětmi a mládeží a jejich volného času.*** Dostupné na WWW: <http://www.kraj-lbc.cz/index.php?page=2532>.
30. **MĚSTSKÉ INFOMAČNÍ CENTRUM LIBEREC – SPORT.** Dostupné na WWW: <http://www.infolbc.cz/cz/liberec/sport1.html>.

8 Příloha

Příloha č. 1

Dotazník sportovních a pohybově rekreačních aktivit pro žáky pátých tříd

**DOTAZNÍK SPORTOVNÍCH A POHYBOVĚ REKREAČNÍCH AKTIVIT
PRO ŽÁKY PÁTÝCH TRÍD**

Tento dotazník je předkládán z důvodu výzkumu k mé závěrečné práci. Je anonymní, proto ho, prosím, vyplň pravdivě. Vyplněné údaje budou použity pouze k výzkumným účelům.

Škola: _____

Správné odpovědi zakřížkuj.

Ukázka: Jsem žákem páté třídy ☒ Ano ☐ Ne

Pohlaví: ☐ dívka ☐ chlapec

1. Ve svém volném čase navštěvuji sportovní kroužek/oddíl:

- ☐ aerobiku
- ☐ atletiky (běhy, hody, skoky,...)
- ☐ basketbalu
- ☐ bojového umění (box, judo, karate, sebeobrana,...)
- ☐ bruslení (krasobruslení, in-linové)
- ☐ cyklistiky
- ☐ floorbalu
- ☐ fotbalu
- ☐ gymnastiky (rytmická, sportovní)
- ☐ házené
- ☐ hokeje
- ☐ horolezectví
- ☐ jógy
- ☐ lyžování (běh, sjezdové)
- ☐ ping-pongu
- ☐ plavání
- ☐ tance (balet, moderní, latinsko-americký)
- ☐ tenisu
- ☐ turistiky
- ☐ volejbal
- ☐ věnuji se jiné sportovní aktivitě, jaké? _____
- ☐ nenavštěvuji žádný sportovní kroužek/oddíl (v tomto případě přejdi k otázce č. 5)

2. Na připravené řádky přepiš aktivity, které jsi zakřížkoval/a v první otázce.
Do rámečku napiš body podle toho, jak rád/a aktivitu děláš.

4 body = velmi rád/a

3 body = rád/a

2 body = spíše nerad/a

1 bod = nerad/a

Aktivita:	Body:
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐

3. K této aktivitě/těmto aktivitám mě přivedl/i:

☐ rodiče, prarodiče

☐ sourozenec

☐ kamarád/spolužák

☐ škola(učitel)

☐ sám jsem chtěl/a

☐ někdo jiný, napiš kdo _____

4. Aktivitu navštěvuji:

☐ na ZŠ, do které chodím

☐ na jiné ZŠ

☐ jinde, uveď kde _____

5. Je nějaká pohybová nebo sportovní aktivita, které by ses rád/a věnoval/a,
ale z nějakého důvodu nemůžeš?

☐ Ano, která? _____

☐ Ne (v tomto případě pro tebe dotazník skončil)

6. Z jakého důvodu se jí nevěnuješ?

☐ rodiče/prarodiče si to nepřejí

☐ je to moc drahé

☐ není v místě mého bydliště

☐ ze zdravotních důvodů

☐ jiný důvod, jaký? _____

Děkuji Ti za spolupráci, hezký zbytek dne přeje Jana Ministrová.

1. otázka	Aerobik	Aerobik	Atletika	Atletika	Basketbal	Basketbal	Boj. Um.	Boj. Um.
ŽŠ Kunr.	0	0	0	1	0	1	0	1
ZŠ U Soudu	1	0	1	0	0	0	0	2
ZŠ Barvíř.	2	0	0	3	0	0	0	0
ZŠ Lesní	2	0	2	0	0	0	0	1
ZŠ 5.květ	1	0	0	0	1	1	0	3
ZŠ Na Žiž	1	0	0	0	0	0	0	0
ZŠ Dobíáš	3	0	1	0	0	0	0	1
ZŠ U Škol	0	0	0	0	0	0	0	2
ZŠ Ještěd	0	0	1	1	0	0	1	0
ZŠ Husova	3	0	0	0	1	0	0	0
ZŠ Harcov	1	0	0	1	0	0	0	1
ZŠ Sokolov	2	0	0	2	0	0	0	0
ZŠ Vrchlic.	2	0	0	0	0	0	0	0
ZŠ Jabloň.	2	0	1	0	0	0	0	1
ZŠ Míru	1	0	5	0	1	0	0	1
ZŠ Kaplic.	4	0	0	1	0	1	0	2
ZŠ Broum.	5	0	0	0	0	2	3	3
ZŠ Vesec	4	0	0	1	0	0	0	1
ZŠ Frant.	5	0	0	1	1	1	0	1
ZŠ Peršt.	2	0	0	0	2	0	0	3
ZŠ Oblač.	0	0	0	4	2	0	0	1
	41		11		8		4	
		0		15		6		24
	19	0	5	7	4	3	2	12
	10							

2. otázka	4 body	4 body	3 body	3 body	2 body	2 body	1 bod	1 bod
ŽŠ Kunr.	4	11	3	8	0	2	0	0
ZŠ U Soudu	4	6	4	2	0	0	0	0
ZŠ Barvíř.	6	18	0	8	0	1	0	0
ZŠ Lesní	19	15	6	4	1	1	0	0
ZŠ 5.květ	8	19	7	8	0	1	0	0
ZŠ Na Žiž	16	6	1	2	0	0	0	0
ZŠ Dobíáš	8	3	5	1	0	0	0	0
ZŠ U Škol	5	9	0	0	0	0	0	0
ZŠ Ještěd	8	8	0	1	0	0	0	1
ZŠ Husova	13	3	6	1	0	0	0	0
ZŠ Harcov	9	0	2	5	0	0	0	0
ZŠ Sokolov	24	12	10	11	0	1	0	0
ZŠ Vrchlic.	9	4	4	0	1	0	0	0
ZŠ Jabloň.	6	5	1	4	0	1	0	0
ZŠ Míru	9	5	10	5	1	1	0	1
ZŠ Kaplic.	10	15	2	0	1	0	0	6
ZŠ Broum.	15	10	1	6	0	1	0	0
ZŠ Vesec	9	14	2	2	0	0	0	0
ZŠ Frant.	8	7	7	3	0	0	1	0
ZŠ Peršt.	11	16	4	2	0	0	0	0
ZŠ Oblač.	5	10	4	4	0	1	0	0
	206		79		4		1	
		196		77		10		8
	69		27		2		2	

3. otázka	Rod/pradc	Rod/pradc	Souroz.	Souroz.	Kam/spolu	Kam/spolu	Škola	Škola
ŽS Kunr.	2	2	0	1	1	2	0	0
ZŠ U Soudu	1	2	0	0	1	3	1	0
ZŠ Barvíř.	1	6	0	0	2	2	0	0
ZŠ Lesní	6	5	0	0	2	2	0	0
ZŠ 5.květ	0	2	0	1	1	5	0	0
ZŠ Na Žiž	1	3	0	0	1	1	0	0
ZŠ Dobíáš	2	2	2	0	3	0	0	1
ZŠ U Škol	1	1	0	0	0	2	0	0
ZŠ Ještěd	0	3	0	0	3	3	0	0
ZŠ Husova	3	1	0	0	2	0	0	0
ZŠ Harcov	3	0	0	0	1	1	0	0
ZŠ Sokolov	6	4	1	1	2	2	0	0
ZŠ Vrchlic.	1	0	0	0	6	0	2	0
ZŠ Jabloň.	1	2	1	0	0	1	0	1
ZŠ Míru	1	2	2	1	4	1	2	0
ZŠ Kaplic.	3	4	2	0	1	2	0	0
ZŠ Broum.	2	1	0	1	2	4	2	0
ZŠ Vesec	1	1	1	1	2	3	0	1
ZŠ Frant.	2	1	0	1	4	2	1	1
ZŠ Peršt.	6	3	1	0	1	1	0	0
ZŠ Oblač.	5	1	0	1	3	4	0	1
	48		10		42		8	
		46		8		41		5
	23,3		4,5		20,5		3,2	
	23		4		21		3	

4. otázka	Na mojí ZŠ	Na mojí ZŠ	Na jiné ZŠ	Na jiné ZŠ	Jinde	Jinde
ŽS Kunr.	4	5	0	3	2	6
ZŠ U Soudu	0	0	1	1	5	5
ZŠ Barvíř.	2	2	1	1	1	10
ZŠ Lesní	1	5	4	1	8	8
ZŠ 5.květ	0	4	1	3	6	3
ZŠ Na Žiž	8	3	1	2	2	1
ZŠ Dobíáš	2	2	1	1	9	1
ZŠ U Škol	2	3	1	0	2	4
ZŠ Ještěd	2	3	3	3	3	3
ZŠ Husova	2	0	4	0	9	4
ZŠ Harcov	1	0	1	2	4	2
ZŠ Sokolov	12	7	4	2	4	5
ZŠ Vrchlic.	1	2	1	0	4	1
ZŠ Jabloň.	2	2	2	3	1	2
ZŠ Míru	5	2	0	1	8	5
ZŠ Kaplic.	4	2	1	3	4	7
ZŠ Broum.	5	2	1	2	6	7
ZŠ Vesec	3	6	1	3	5	4
ZŠ Frant.	8	3	2	1	3	3
ZŠ Peršt.	2	2	4	3	3	6
ZŠ Oblač.	2	1	2	5	5	6
	68		36		94	
		56		40		93
	32		20		48	
						198
						189
						387

5. otázka	Ne	Ne	Ano	Ano	Aerobik	Aerobik	Atletika	Atletika
ŽŠ Kunr.	3		4	6	4	2	0	0
ZŠ U Soudu	4		5	6	3	1	0	0
ZŠ Barvíř.	2		9	2	5	0	0	0
ZŠ Lesní	2		4	12	7	3	0	1
ZŠ 5.kvěť	5		6	7	5	2	0	0
ZŠ Na Žiž	8		7	1	1	0	0	0
ZŠ Dobíáš	4		5	7	1	0	0	0
ZŠ U Škol	4		9	0	3	0	0	0
ZŠ Ještěd	4		8	5	2	2	0	0
ZŠ Husova	8		1	6	3	0	0	0
ZŠ Harcov	0		6	9	4	2	0	1
ZŠ Sokolov	6		3	7	7	0	0	3
ZŠ Vrchlic.	1		4	12	3	0	0	0
ZŠ Jabloň.	4		6	8	1	0	0	1
ZŠ Míru	3		2	11	7	0	0	0
ZŠ Kaplic.	1		7	7	5	0	0	1
ZŠ Broum.	8		5	2	6	0	0	0
ZŠ Vesec	2		7	9	3	1	0	0
ZŠ Frant.	9		4	5	5	3	0	0
ZŠ Peršt.	4		4	7	6	1	0	0
ZŠ Oblač.	3		8	4	9	0	0	0
	85			133		17		4
		114			90		0	4
	39	56		61	44	8	0	2
	47			53		4		2

6. otázka	R PR si to	R PR si to	JeToMoc	JeToMoc	Není v mís.	Není v mís.	Zdrav. Dův.	Zdrav. Dův.
ŽŠ Kunr.	0	0	3	0	0	0	2	1
ZŠ U Soudu	2	0	0	0	0	0	2	1
ZŠ Barvíř.	0	1	0	1	2	1	0	3
ZŠ Lesní	0	0	3	0	2	1	0	0
ZŠ 5.kvěť	0	0	0	0	4	0	1	2
ZŠ Na Žiž	0	0	0	0	0	0	0	1
ZŠ Dobíáš	0	1	3	1	2	0	0	0
ZŠ U Škol	0	1	0	0	0	0	0	0
ZŠ Ještěd	0	0	1	1	2	0	0	1
ZŠ Husova	0	0	0	0	2	1	1	0
ZŠ Harcov	4	0	3	1	0	1	1	0
ZŠ Sokolov	2	2	0	2	1	2	0	0
ZŠ Vrchlic.	1	2	2	0	1	1	2	0
ZŠ Jabloň.	0	0	3	0	1	0	0	0
ZŠ Míru	3	0	1	1	2	0	0	1
ZŠ Kaplic.	0	2	0	1	3	0	2	0
ZŠ Broum.	0	1	0	2	0	0	2	0
ZŠ Vesec	0	1	2	1	1	0	1	0
ZŠ Frant.	2	0	0	2	2	0	1	1
ZŠ Peršt.	1	1	3	1	1	1	2	0
ZŠ Oblač.	1	0	0	0	1	2	0	1
	16		24		27		17	
		12		14		10		12

11

15

15

12

16

12

24

14

27

10

17

12

66

52

150

100

250

Jiný důvod
nedostatek času
ostatní

Bruslení	Bruslení	Cyklistika	Cyklistika	Floorbal	Floorbal	Fotbal	Fotbal	Gymn.
0	0	0	0	1	5	0	1	3
0	0	1	0	0	0	0	1	0
0	2	0	1	0	3	0	10	0
0	0	1	0	1	4	0	3	1
2	0	2	0	0	3	0	6	0
0	0	0	0	0	2	0	1	1
0	0	1	0	0	0	1	1	0
0	0	0	0	0	4	0	1	0
0	0	0	1	0	3	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	1	0
2	0	0	0	0	0	1	2	0
0	0	1	1	0	1	0	3	0
0	0	1	0	0	1	0	3	0
1	0	1	1	0	1	0	0	1
0	0	0	1	0	1	0	2	0
0	1	0	3	0	3	0	5	0
0	0	0	1	0	3	0	2	0
0	0	0	0	0	6	0	4	1
1	0	0	0	0	0	0	0	3
0	0	1	1	0	0	0	1	1
0	0	0	0	0	0	0	1	2
6		9		2		2		13
	3		10		40		48	
3	1	4	5	1	20	1	23	6

Sám/sama	Sám/sama	Někdo jiný	Někdo jiný	
3	5	0	1	
3	3	1	0	
1	7	0	0	
9	5	0	0	
5	5	0	0	
7	2	0	0	
4	0	0	0	
3	4	0	0	
4	2	1	1	
8	2	1	1	
2	2	0	1	
9	7	0	0	
1	2	1	1	
3	3	0	0	
6	5	1	0	
4	8	0	0	
6	4	0	1	
6	5	0	1	
8	2	0	1	
6	5	0	1	
0	6	0	0	
98		5		211
	84		9	193
45		3,5	100	404
45		3		

Basketbal	Basketbal	Boj. Um.	Boj. Um.	Bruslení	Bruslení	Cyklistika	Cyklistika	Floorbal
0	0	0	0	1	1	0	1	0
1	1	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	3	0	0	0	0
0	0	0	1	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	1	0	0	0
0	0	3	0	0	0	1	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	2	0	0	0	0
0	0	0	1	1	0	2	0	0
0	0	2	0	0	0	0	0	0
0	0	0	3	1	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	1	1
0	0	0	1	0	1	0	0	1
0	0	1	2	2	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	1	2
1		9		13		3		5
	1		9		3		4	
0	0	4	4	6	1	1	2	2
0		4		4		2		6

Jiný důvod	Jiný důvod	nemá čas	nemá čas
2	3	2	2
2	2	1	1
0	4	0	4
8	6	7	3
5	3	3	0
1	0	1	0
3	0	2	0
0	2	0	1
2	1	0	1
4	2	2	2
2	2	2	1
4	2	2	2
6	0	2	0
4	1	4	1
8	5	8	5
2	3	1	2
0	3	0	1
6	2	3	2
1	2	1	1
4	3	3	2
2	6	2	3
66		46	
	52		34

47

70

65

dívky %	chlapci %	celkem %
70	65	68
30	35	32

Gymn.	Házená	Házená	Hokej	Hokej	Horolez.	Horolez.	Jóga	Jóga	
0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	2	0	0	0	0	1	0	0
0	0	1	0	2	0	4	0	0	0
1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	3	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	2	4	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
1	0	2	0	0	0	0	1	0	0
	7		1		2		0		
4		14		5		9		0	0
2	3	7	0	2	1	4	0	0	0

Floorbal	Fotbal	Fotbal	Gymn.	Gymn.	Házená	Házená	Hokej	Hokej
0	0	1	0	0	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	1	0	0
3	0	0	0	0	0	0	0	0
4	0	3	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1
0	0	1	1	0	0	0	0	1
1	0	0	0	0	0	0	0	0
2	0	1	0	0	1	0	0	0
1	0	1	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	0	0
3	0	1	2	0	0	1	0	1
2	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	1	0	0	2	0	0	2
2	0	0	2	0	0	0	0	2
0	0	2	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	1	0
0	0	2	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	1	0	0	1
2	1	2	0	0	0	0	0	0
	3		5		4		1	
21		17		0		2		9
10	1	8	2	0	2	1	0	4
	5		1		1		2	

Lyžování	Lyžování	Ping-pong	Ping-pong	Plavání	Plavání	Tanec	Tanec	Tenis
0	2	0	0	0	0	0	3	0
0	0	0	0	0	0	0	4	2
0	2	0	4	0	0	0	0	0
4	2	0	1	4	2	7	0	1
2	0	0	2	3	4	1	0	0
0	0	0	0	0	0	1	0	0
0	0	0	0	2	0	1	0	1
1	0	0	0	1	0	1	0	0
1	1	0	0	2	2	1	0	0
0	0	0	0	1	0	4	1	1
2	0	0	0	1	0	0	0	0
2	1	2	1	11	8	4	0	1
0	0	1	0	0	0	5	0	0
0	1	0	0	0	1	0	0	0
2	1	0	1	3	0	1	0	0
0	3	0	0	2	0	3	0	1
0	2	0	1	1	1	4	0	1
0	1	0	0	1	0	3	0	0
0	0	0	0	0	1	1	2	0
1	3	0	5	1	0	5	0	0
0	0	0	3	3	1	2	0	0
15		3		36		51		6
	19		18		20		5	
7	9	1	9	16	10	23	2	3

Horolez.	Horolez.	Jóga	Jóga	Lyžování	Lyžování	Ping-pong	Ping-pong	Plavání
0	0	0	0	0	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	3
0	0	0	0	0	0	0	2	0
0	0	0	0	0	1	0	0	1
1	0	0	0	0	0	1	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	1	1
0	0	0	1	0	0	0	0	1
1	0	0	0	0	0	0	2	1
0	0	0	0	0	1	0	0	2
1	0	0	0	0	0	2	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	0	2
0	0	0	0	0	0	0	0	0
4		0		5		2		15
	1		1		3		4	
2	0	0	0	2	1	1	2	7
1		0		2		1		4

Tenis	Turistika	Turistika	Volejbal	Volejbal	Jiná akt.	Jiná akt.	Žádná akt.	Žádná akt.
2	0	0	0	0	0	7	4	0
0	1	1	0	0	0	0	4	2
2	0	0	0	0	2	0	1	2
0	1	1	0	0	1	2	1	2
0	2	0	1	2	0	1	6	1
0	6	3	0	0	6	1	0	2
0	1	0	0	1	2	1	1	3
0	0	0	0	0	2	0	0	5
0	0	0	2	1	0	0	1	3
0	0	0	1	0	6	2	3	0
0	0	0	0	0	3	1	4	7
1	1	0	0	0	7	6	0	1
0	2	0	0	0	2	0	3	4
0	0	1	1	1	0	0	7	0
0	0	0	0	0	7	3	4	3
0	0	1	1	0	2	0	1	0
0	0	0	0	0	2	1	0	1
0	0	0	0	0	2	3	2	1
0	0	0	1	0	2	2	1	3
1	0	0	0	0	1	2	4	0
0	0	1	0	0	0	0	1	7
	14		7		47		48	
6		8		5		32		47
3	6	4	3	2	21,5	15,6	22	23
					18,6		22	

Plavání	Tanec	Tanec	Tenis	Tenis	Turistika	Turistika	Volejbal	Volejbal	
0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
0	1	0	0	0	0	0	0	1	0
1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	3	0	0	2	0	0	0	0	0
0	5	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	3	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	1	0	2	0
0	2	0	0	0	0	0	0	1	0
1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	4	0	0	1	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	4	0	0	0	0	1	0	2	0
0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
0	3	0	0	0	1	0	0	0	0
1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
4	32	1	8	1	2	0	9	0	
2	15	0	4	0	1	0	4	0	
	8		2		0		2		

Více než1	Více než1	Právě 1 A	Právě 1 A	MPA	MPA					
2	8	3	0	2	4	ŽS Kunr.				219
2	0	4	6	2	1	ZŠ U Soudu				205
1	7	2	6	4	2	ZŠ Barvíř.				424
9	7	4	2	4	3	ZŠ Lesní				
4	7	2	3	4	6	ZŠ 5.květ				
6	1	4	5	3	3	ZŠ Na Žiž				
2	1	8	2	3	2	ZŠ Dobiáš				
1	3	3	4	2	2	ZŠ U Škol				
0	3	8	4	1	3	ZŠ Ještěd				
7	0	4	4	3	1	ZŠ Husova				
3	2	2	1	4	2	ZŠ Harcov				
11	8	2	1	5	4	ZŠ Sokolov.				
2	1	8	2	3	2	ZŠ Vrchlic.				
2	2	3	5	2	3	ZŠ Jabloň.				
5	4	5	2	4	3	ZŠ Míru				
5	4	2	8	3	5	ZŠ Kaplic.				
6	5	4	5	2	4	ZŠ Broum.				
2	6	7	3	2	3	ZŠ Vesec				
2	4	11	2	3	2	ZŠ Frant.				
4	5	3	5	4	3	ZŠ Peršt.				
3	4	3	6	2	3	ZŠ Oblač.				
79		92		5						
	82		76		6		1	2	1	
36	40	42	37				2	6	7	
38		40					3	8	6	
							4	3	6	
							5	1	1	
							6	1	0	

Jiná akt. Jiná akt.

0	0
0	0
1	0
3	0
0	3
0	0
0	0
0	0
0	0
0	0
2	2
1	0
2	1
1	0
0	1
2	0
0	1
3	1
0	0
0	0
0	2

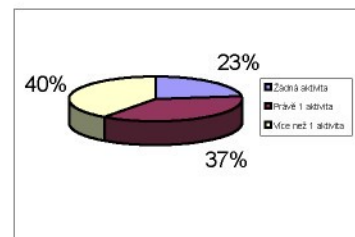
15

11

7	5
---	---

6

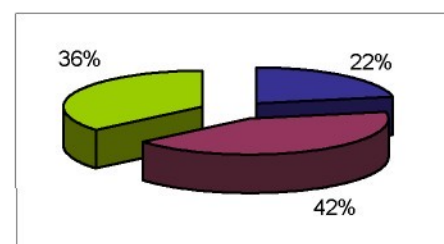
Žádná aktivita	22
Právě 1 aktivita	42
Více než 1 aktivita	36

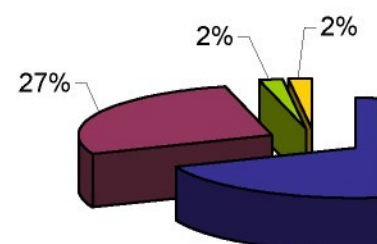
Žádná aktivita	Právě 1 aktivita	Více než 1 aktivita
22	42	36

Žádná aktivita	Právě 1 aktivita	Více než 1 aktivita
23	37	40

Žádná aktivita	Právě 1 aktivita	Více než 1 aktivita
22	40	38

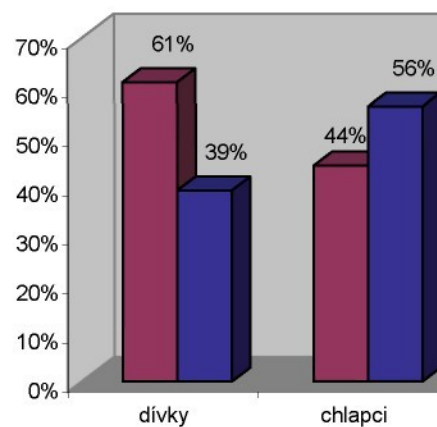

GRAF 5

■ velmi rád/a ■ rád/a ■ spíše

GRAF 8

ZŠ Česká 354	11
ZŠ Dobrášova 851	11
ZŠ Husova 44	15
ZŠ Jabloňová 564	13
ZŠ Ještědská 354	9
ZŠ Kaplického 384	9
ZŠ Lesní 14	14
ZŠ Na Perštýně 44	12
ZŠ Na Výběžku 118	10
ZŠ Na Žižkově 9	12
ZŠ Nám. Míru 212	14
ZŠ Oblačná 11	7
ZŠ Sokolovská 328	14
ZŠ Švernova 114/38	15
ZŠ U Soudu 8/369	10
ZŠ U Školy 222	4
ZŠ Vrchlického 17	13
ZŠ 5.května 64	12
celkem	230
vyřazeno	11
celkem po vyřazení	219

velmi rád/a rád/a spíše nerád/a
69% 27% 2%

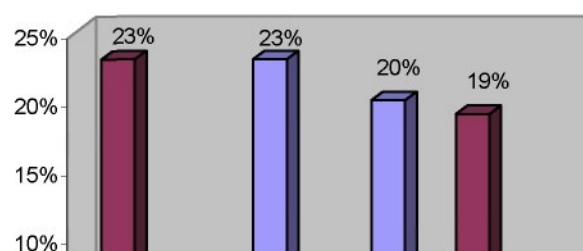
Aktivita
Aerobik
Atletika (běhy, hody, skoky, ...)
Basketbal
Bojové umění (box, judo, karate, se
Bruslení (krasobruslení, in-linové)
Cyklistika
Floorbal
Fotbal
Gymnastika (rytmická, sportovní)
Házená
Hokej
Horolezectví
Jóga
Lyžování (běh, sjezdové)
Ping-pong
Plavání
Tanec (balet, moderní, latinsko-am
Tenis
Turistika
Volejbal
Jiná aktivita

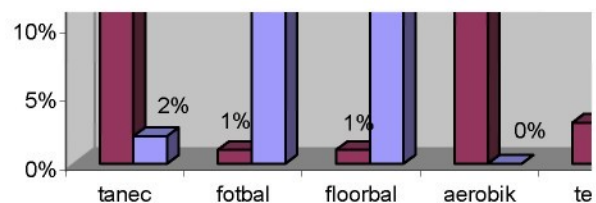
Rodiče/přá-
telé
23%

tanec
fotbal
tenis

	dívky	chlapci
aerobik	19%	0%
tanec	23%	2%
fotbal	1%	23%
floorbal	1%	20%
tenis	3%	3%

	dívky	chlapci
tanec	23%	2%
fotbal	1%	23%
floorbal	1%	20%
aerobik	19%	0%
tenis	3%	3%

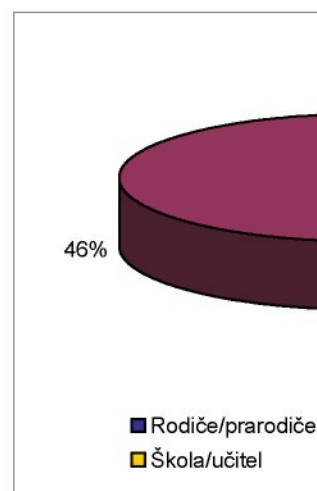

Někde jinde Na ZŠ, do Na jiné ZŠ
48% 32% 20%

Na ZŠ, do k Na jiné ZŠ Někde jinde
32% 20% 48%

	dívky	chlapci
ano	61%	44%
ne	39%	56%

chlapci
ano 44%
ne 56%

ano	53%
ne	47%

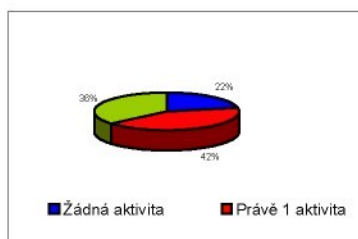
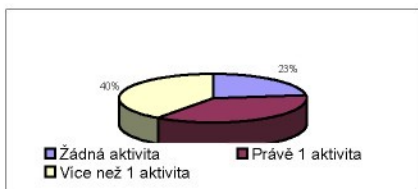
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%

Rodiče si to	11%
Je to moc d	15%
Není v místě	15%
Zdravotní d	12%
Jiný důvod	47%

Základní školy:	dívky
ZŠ Aloisina výšina 64	9
ZŠ Barvířská 38	4
ZŠ Broumovská 847	12
ZŠ Česká 354	11
ZŠ Dobiášova 851	11
ZŠ Husova 44	15
ZŠ Jabloňová 564	13
ZŠ Ještědská 354	9
ZŠ Kaplického 384	9
ZŠ Lesní 14	14
ZŠ Na Perštýně 44	12
ZŠ Na Výběžku 118	10
ZŠ Na Žižkově 9	12
ZŠ Nám. Míru 212	14

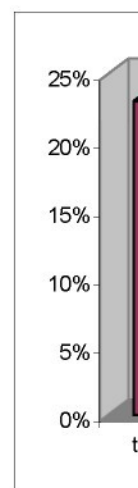
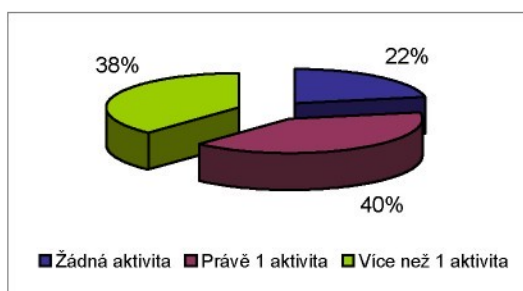
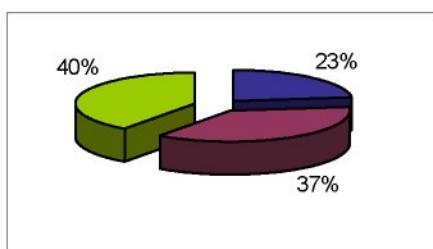
ZŠ Oblačná 11	7
ZŠ Sokolovská 328	14
ZŠ Švermova 114/38	15
ZŠ U Soudu 8/369	10
ZŠ U Školy 222	4
ZŠ Vrchlického 17	13
ZŠ 5.května 64	12
celkem	230
vyřazeno	11
celkem po vyřazení	219

Základní škola	dívky
ZŠ Aloisina výšina 642	9
ZŠ Barvířská 38	4
ZŠ Broumovská 847	12
ZŠ Česká 354	11
ZŠ Dobiášova 851	11
ZŠ Husova 44	15
ZŠ a ZUŠ Jabloňova 564	13
ZŠ Ještědská 354	9
ZŠ Kaplického 384	9
ZŠ Lesní 14	14
ZŠ Na Perštýně 44	12
ZŠ Na Výběžku 118	10
ZŠ Na Žižkově 9	12
ZŠ nám. Míru 212	14
ZŠ Oblačná 11	7
ZŠ Sokolovská 328	14
ZŠ Švermova 114/38	15
ZŠ U Soudu 8/369	10
ZŠ U Školy 222	4
ZŠ Vrchlického 17	13
ZŠ 5. Května 64	12
celkem	230
vyřazeno	11
celkem po vyřazení	219

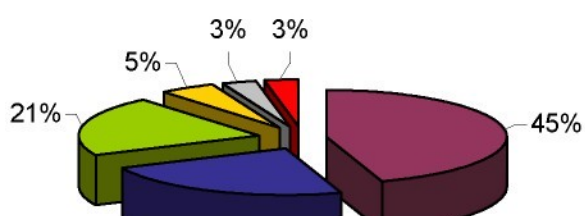
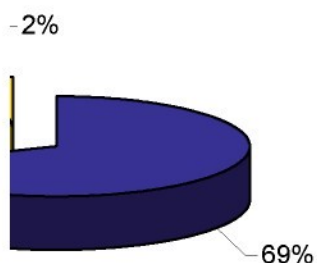

GRAFY 1, 2 a 3

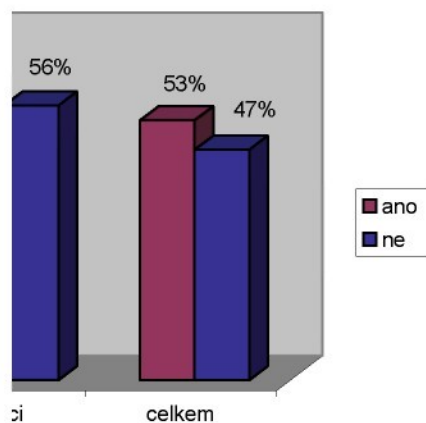
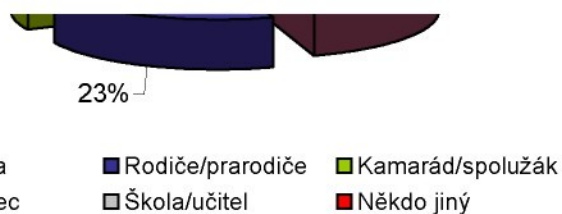
GRAF 4

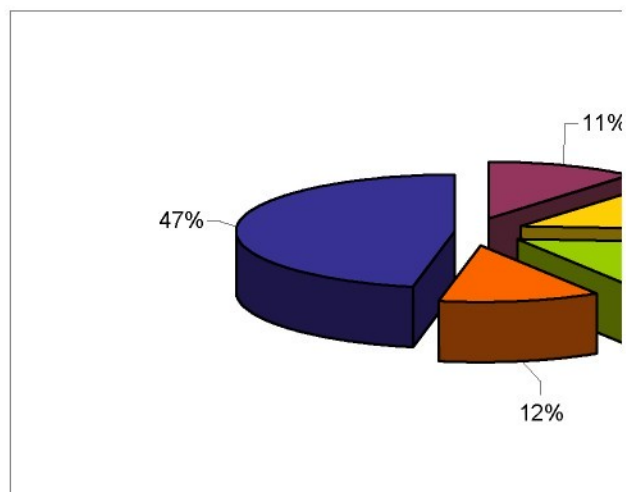
GRAF 6

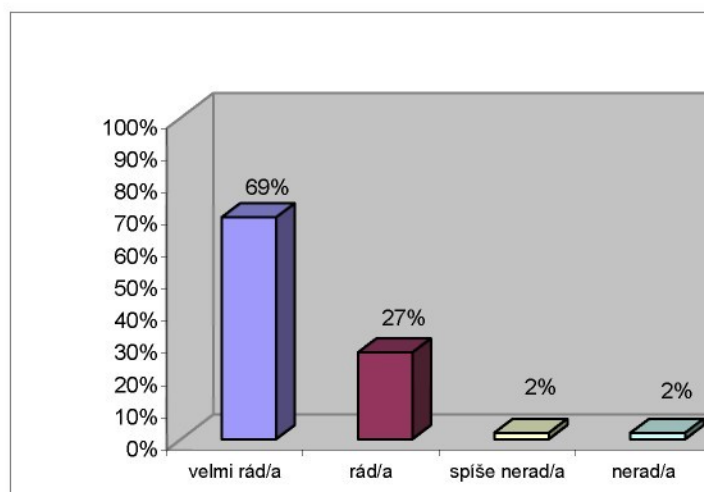
■ spíše nerad/a ■ nerad/a

hlapci

10	21
6	17
4	19
7	20
10	19
12	21
11	25
10	22
10	20
9	20
9	23
17	24
10	24
11	26
8	18
13	17
7	20
11	23
210	439
5	16
205	423

nerad/a
2%

	dívky %	chlapci %	celkem %
	8	0	4
	2	2	2
	0	0	0
sebeobrana, ...)	4	4	4
	6	1	4
	1	2	2
	2	10	6
	1	8	5
	2	0	1
	2	1	1
	0	4	2
	2	0	1
	0	0	0
	2	1	2
	1	2	1
	7	2	4
erický)	15	0	8
	4	1	2
	0	1	0
	4	0	2
	7	5	6

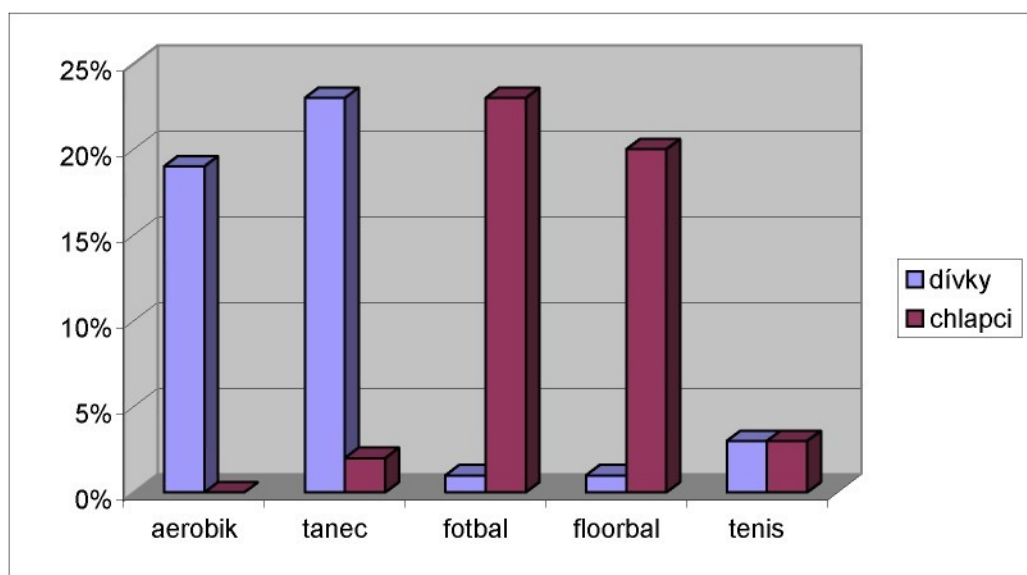
Aktivita
Aerobik
Atletika (běhy, hody, skoky, ...)
Basketbal
Bojové umění (box, judo, karate, s
Bruslení (krasobruslení, in-linové)
Cyklistika

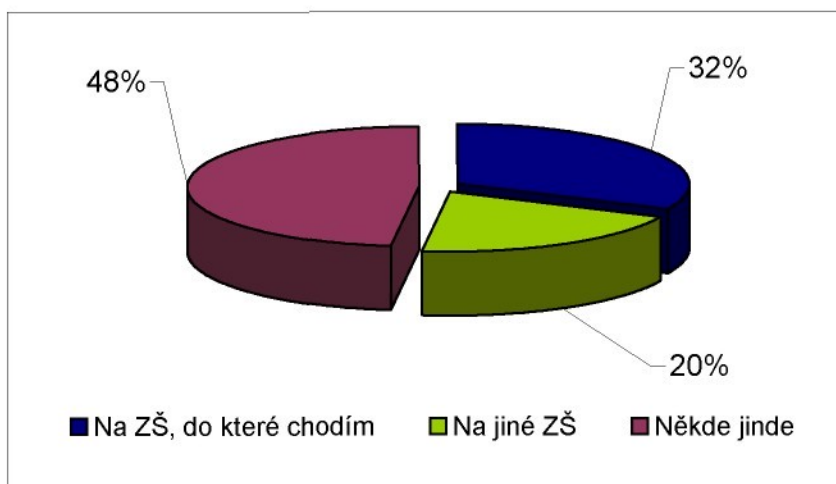
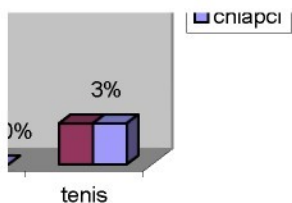
Aerobik	8
atletika	2
basketbal	0
bojové umění	4
cyklistika	1

Sourozene Kamarád/s Škola/učitelé Sám/sama Někdo jiný
4% 21% 3% 45% 3%

Sám/sama Rodiče/pra Kamarád/s
45% 23% 21%

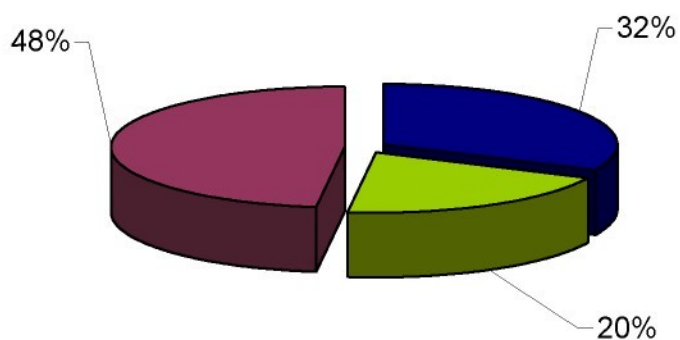
dívky chlapci
23 2
20 1
3 3

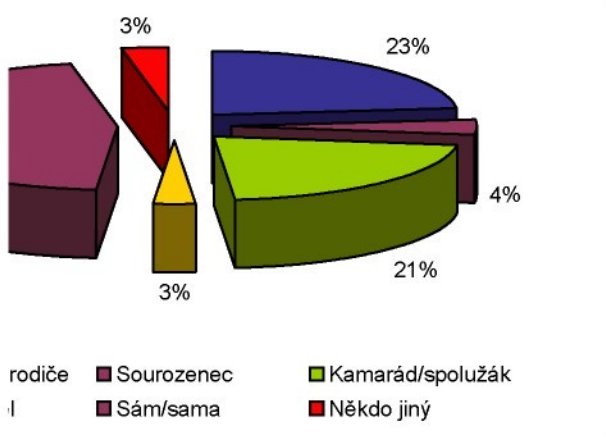

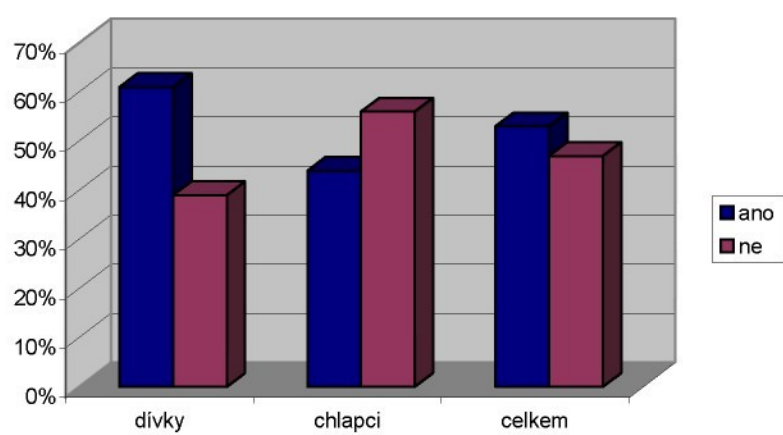
e

celkem
53%
47%

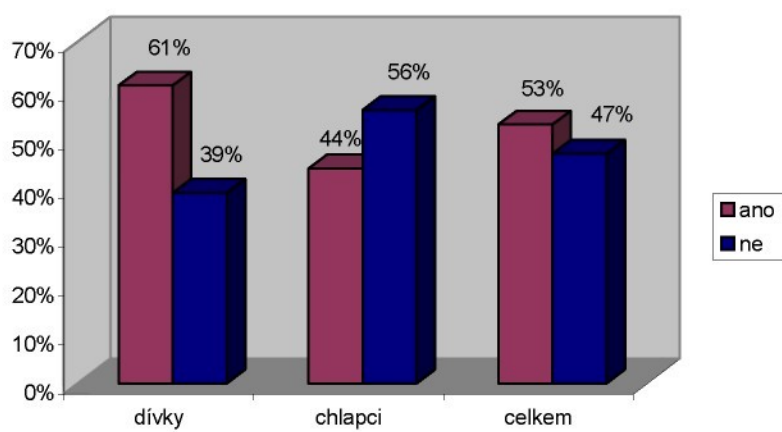

■ Na ZŠ, do které chodím ■ Na jiné ZŠ
■ Někde jinde

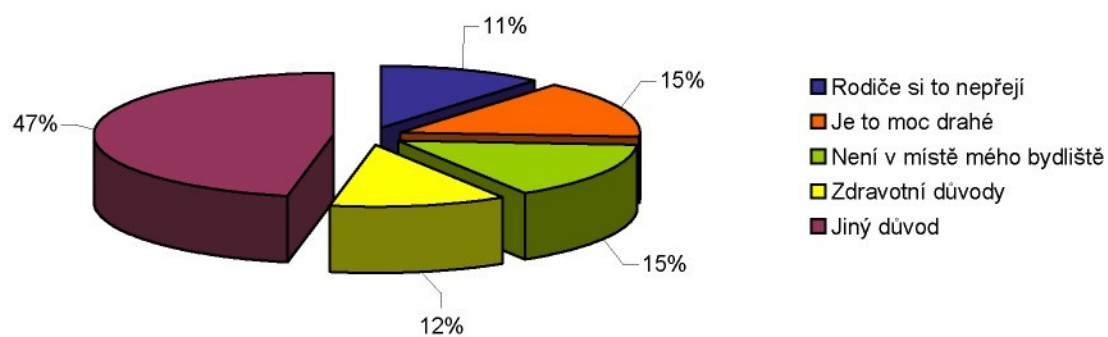
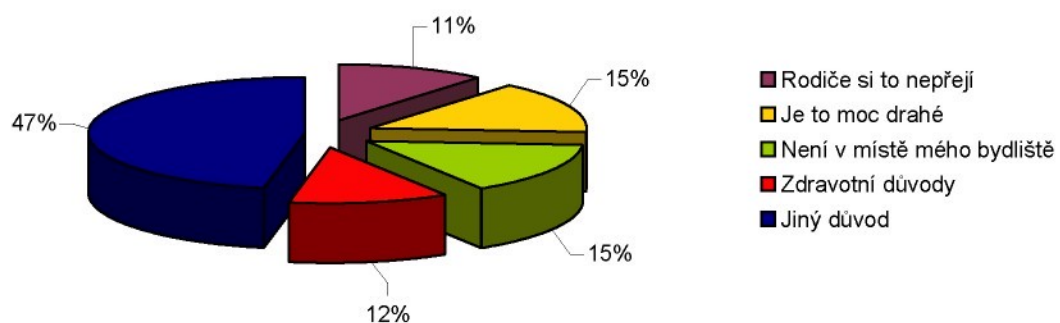

GRAF 8

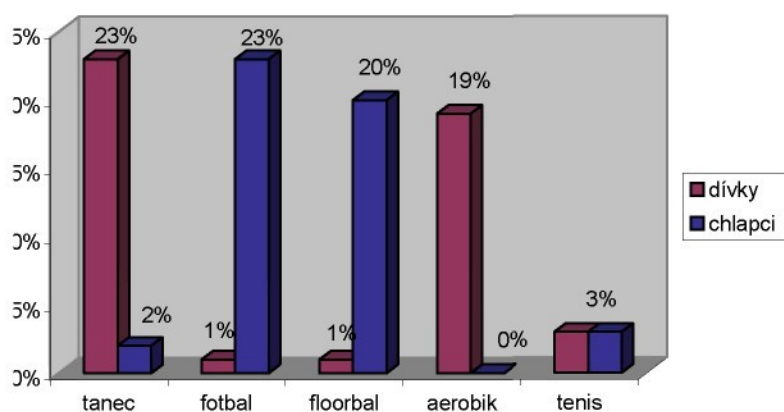
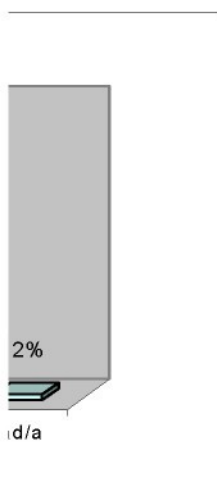
GRAF 9

chlapci	celkem
8	17
15	19
12	24
10	21
6	17
4	19
7	20
10	19
12	21
11	25
10	22
10	20
9	21
9	23

17	24
10	24
11	26
8	18
13	17
7	20
11	23
210	440
5	16
205	423

chlapci	celkem
8	17
15	19
12	24
10	21
6	17
4	19
7	20
10	19
12	21
11	25
10	22
10	20
9	21
9	23
17	24
10	24
11	26
8	18
13	17
7	20
11	23
210	440
5	16
205	424

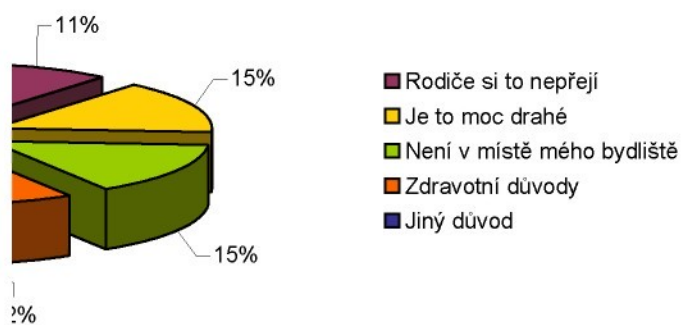
GRAF 7

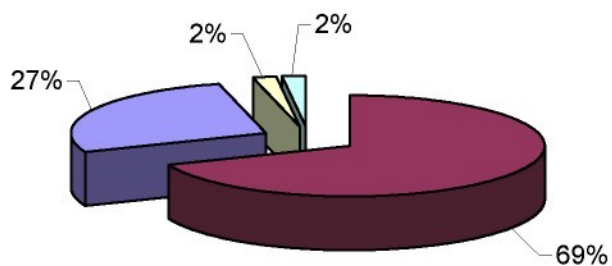
ák

■ Na ZŠ, do které chodím ■ Na jiné ZŠ ■ Někde jinde

rad/a

■ velmi rád/a ■ rád/a ■ spíše nerad/a ■ nerad/a

	dívky %
	8
	2
	0
sebeobrana, ...)	4
	6
	1

Sourozene 5% Škola/učitel 3% Někdo jiný 3%

